

756 Forholdet mellom allmennhetens tilgang og privatlivets fred i bebygde strandområder.

NINA Rapport

Dokumentasjonsrapport med hovedfunn fra spørreundersøkelser til fire brukergrupper i Saltnes, Råde kommune

Line C. Wold
Odd Inge Vistad
Margrete Skår

NINAs publikasjoner

NINA Rapport

Dette er en elektronisk serie fra 2005 som erstatter de tidligere seriene NINA Fagrapport, NINA Oppdragsmelding og NINA Project Report. Normalt er dette NINAs rapportering til oppdragsgiver etter gjennomført forsknings-, overvåkings- eller utredningsarbeid. I tillegg vil serien favne mye av instituttets øvrige rapportering, for eksempel fra seminarer og konferanser, resultater av eget forsknings- og utredningsarbeid og litteraturstudier. NINA Rapport kan også utgis på annet språk når det er hensiktsmessig.

NINA Temahefte

Som navnet angir behandler temaheftene spesielle emner. Heftene utarbeides etter behov og serien favner svært vidt; fra systematiske bestemmelsesnøkler til informasjon om viktige problemstillinger i samfunnet. NINA Temahefte gis vanligvis en populærvitenskapelig form med mer vekt på illustrasjoner enn NINA Rapport.

NINA Fakta

Faktaarkene har som mål å gjøre NINAs forskningsresultater raskt og enkelt tilgjengelig for et større publikum. De sendes til presse, ideelle organisasjoner, naturforvaltningen på ulike nivå, politikere og andre spesielt interesserte. Faktaarkene gir en kort framstilling av noen av våre viktigste forskningstema.

Annen publisering

I tillegg til rapporteringen i NINAs egne serier publiserer instituttets ansatte en stor del av sine vitenskapelige resultater i internasjonale journaler, populærfaglige bøker og tidsskrifter.

Forholdet mellom allmennhetens tilgang og privatlivets fred i bebygde strandområder

Dokumentasjonsrapport med hovedfunn fra spørreundersøkelser
til fire brukergrupper i Saltnes, Råde kommune.

Line C. Wold
Odd Inge Vistad
Margrete Skår

Wold, L. C., Vistad, O. I. & Skår, M. (2012). Forholdet mellom allmennhetens tilgang og privatlivets fred i bebygde strandområder – Dokumentasjonsrapport med hovedfunn fra spørreundersøkelser til fire brukergrupper i Saltnes, Råde kommune. - NINA Rapport 756. 36 s + vedlegg

Lillehammer, mars 2012.

ISSN: 1504-3312

ISBN: 978-82-426-2346-1

RETTIGHETSHAVER

© Norsk institutt for naturforskning

Publikasjonen kan siteres fritt med kildeangivelse

TILGJENGELIGHET

Åpen

PUBLISERINGSTYPE

Digitalt dokument (pdf)

REDAKSJON

Forfatterne

KVALITETSSIKRET AV

Hogne Øian

ANSVARLIG SIGNATUR

Forskningssjef Jostein Skurdal (sign.)

OPPDRAAGSGIVER(E)

Norsk Forskningsråd, program Miljø 2015

KONTAKTPERSON(ER) HOS OPPDRAGSGIVER

Jonas Enge

FORSIDEBILDER

Fra Saltnes, foto: Odd Inge Vistad

NØKKEWORD

- Strandsoneproblematikk
- Tilgjengelighet
- Brukergrupper
- Oslofjorden,

KEY WORDS

- Shoreline issues
- Accessibility
- Interest groups
- Oslo fjord

KONTAKTOPPLYSNINGER

NINA hovedkontor

Postboks 5685 Sluppen
7485 Trondheim
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 73 80 14 01

NINA Oslo

Gaustadalléen 21
0349 Oslo
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 22 60 04 24

NINA Tromsø

Framsenteret
9296 Tromsø
Telefon: 77 75 04 00
Telefaks: 77 75 04 01

NINA Lillehammer

Fakkeltgården
2624 Lillehammer
Telefon: 73 80 14 00
Telefaks: 61 22 22 15

www.nina.no

Sammendrag

Wold, L. C., Vistad, O. I. & Skår, M. (2012). Forholdet mellom allmennhetens tilgang og privatlivets fred i bebygde strandområder – Dokumentasjonsrapport med hovedfunn fra spørreundersøkelser til fire brukergrupper i Saltnes, Råde kommune - NINA Rapport 756. 36 s + vedlegg.

Rapporten presenterer hovedfunn fra spørreundersøkelser blant 4 ulike grupper som bruker strandsona i Saltnes, Råde kommune. Brukergruppene er lokalbefolkning, hytteeiere, campinggjester og dagsbesøkende til Saltholmen. Rapporten gir mest plass til de tre første gruppene, siden de har fylt ut langt mer omfattende spørreskjema enn de dagsbesøkende. Ambisjonen med rapporten er først og fremst å presentere undersøkelsesmetodene og dokumentere bredden av resultater. Vi har valgt en kort, beskrivende og ganske detaljrik presentasjon, uten å diskutere resultatene. Det er fordi flere tema fra undersøkelsene blir både presentert og diskutert i egne artikler.

Rapporten viser resultater på tre nivå: for respondentene samlet, særtrekk ved hver av og sammenligning av brukergruppene, samt særtrekk og sammenligning av respondenter som har hus/hytte ved strandkanten og de som ikke har det (sistnevnte gruppe inkluderer campinggjestene). Rapporten presenterer hvordan respondentene vurderer og opplever forhold knyttet til følgende to aspekt:

1. allmennhetens bruk og opplevelse av tilgang til strandsona
2. beskyttelse av privatlivets fred for beboere (inkludert hytteeiere) i strandsona

De aller fleste respondentene oppgir at de bruker strandsona i Saltnes i fritida og de viktigste aktivitetene er avslapping i strandkanten, bading/soling, gåturer og båtbruk/fiske. Vi har tatt utgangspunkt i fire strand-/bruksområder i Saltnes: de to offentlige friområdene Saltholmen og Ellingstranda, den merkede kyststien, og resten av strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød (privat). Ellingstranda brukes *lite*, mens de øvrige tre områdene blir brukt *en del*, (målt på en skala fra 1 (aldri) til 5 (svært mye)). Lokalbefolkningen bruker områdene mer enn hytteeiere og campinggjester. De to offentlige friområdene både brukes mer og har større betydning for de som ikke har bolig eller hytte i strandkanten, enn for de som har det. Kyststien og strandkanten i Saltnes ser ut til å være likeverdige turruter for respondentene samlet, men campinggjestene foretrekker kyststien i noe større grad enn lokalbefolkningen.

Respondentene opplever det som middels lett/vanskelig å komme seg ned til strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød, men mulighetene for å gå tur langs, og å oppholde seg i strandkanten (bading/soling m.m.) oppleves noe verre. Campinggjesten er den gruppa som synes mulighetene for opphold er dårligst. Ikke overraskende mener de som har hus/hytte med strandlinje at både tilgjengeligheten til, og mulighetene for både opphold og ferdsel er bedre enn de som ikke har eiendom med strandlinje. Blant alle respondentene mener 6 av 8 at de har lovlig rett til å ferdes langs denne private strandstrekningen, mens bare 1 av 8 mener de har lovlig rett til å oppholde seg (soling, bading m.m) på samme strekningen.

Samlet sett opplever respondentene det å gå nær hus/hytter langs stranda mellom Saltholmen og Makrellrød som mer ubehagelig enn å passere nær sjøbuene på Saltholmen. Ubehaget er større når hus/hytter/sjøbuer er i bruk enn når de er folketomme. Lokalbefolkningen synes det er greiere å gå nær folketomme bygninger enn de to øvrige brukergruppene, men når hus/hytter/sjøbuer er i bruk så synes alle brukergruppene det er like ubehagelig. Respondentene mener at de som ferdes i strandkanten bør holde større avstand når de kommer nær hus/hytter langs stranda mellom Saltholmen og Makrellrød, enn når de kommer nær ei sjøbu på Saltholmen. Respondentene mener også (i gjennomsnitt) at de besøkende bør holde dobbelt så stor avstand til hus/hytte/sjøbu når de slår seg ned (bading, soling m.m.) sammenligna med når de «bare» går forbi. Strandkantbeboere mener at forbipasserende bør holde større avstand når de går forbi hus/hytter, enn det ikke-strandkantboere mener.

Totalt ble seks av ti skisserte «forvaltningstiltak i konfliktfylte strandsoner» vurdert (i gjennomsnitt) som bedre enn middels gode (= 3, på en femdelt skala fra 1 (svært dårlig tiltak) til 5 (svært godt tiltak)). Bruk av informasjonsskilt som sier tydelig hva som er lov/ikke lov er det forvaltningstiltaket som vurderes som det beste. Både for dette tiltaket og for tiltaket om å bruke enkel merking med farge i strandkanten for å vise hvor allmennheten bør gå, var det ingen forskjeller i vurderingene mellom de ulike brukergruppene eller mellom strandkantbeboer og ikke-strandkantbeboer. Ferdselsfremmende tiltak ellers, som opparbeidelse av sti langs strandkanten og oppsetting av gangbruer der det er fysisk vanskelig å komme frem, sammen med pålegg av fjerning av privatiserende gjenstander og regulering av flere private områder til friområder for allmennheten var de fire øvrige tiltakene som ble vurdert som over middels gode. Oppsetting av gjerder eller hekk/busker for å markere grensen mellom innmark og utmark, samt forbud mot all ferdsel på privat strand nærmere enn 25 meter fra hus/hytte fikk alle skår under middels. Forbud mot bading/soling på privat strand nærmere enn 25 meter fra hus/hytte ble vurdert som et middels godt tiltak. For flere av tiltakene er det forskjeller mellom lokalbefolkningen og hytteeierne; lokalbefolkningen er mer positive til tiltak som fremmer allmenn ferdsel enn hytteeierne. Tilsvarende er også de som ikke har bolig/hytte i strandkanten mer positive til tiltak som fremmer allmenn ferdsel enn de som har bolig/hytte i strandkanten, og omvendt for tiltak som bedre sikrer privatlivets fred ved hus/hytte. Unntakene er altså de to førstnevnte tiltakene (informasjonsskilt og enkel rutemerking) som synes å imøtekomme «alles interesser».

I gjennomsnitt opplever respondentene konfliktnivået i strandsona i Saltnes som noe under middels høyt (= 3,3 på en skala mellom 1 (ingen konflikter) og 7 (store konflikter)). Campinggjester og de som har bolig/hytte i strandkanten opplever lavest grad av konflikt. Ikke-strandkantbeboere opplever altså konfliktnivået noe høyere enn strandkantbeboere, men begge grupper markerer konfliktgrad under gjennomsnittsverdien.

Line C. Wold, NINA, Avd. for naturbruk, Fakkeltgården, 2624 Lillehammer. line.wold@nina.no
Odd Inge Vistad, NINA, samme adresse. odd.inge.vistad@nina.no
Margrete Skår, NINA, samme adresse. margrete.skar@nina.no

Abstract

Wold, L. C., Vistad, O. I. & Skår, M. (2012). Balancing common access and privacy concerns in developed coastal areas. A documentation report with major findings from surveys to four interest groups in Saltnes, Råde municipality, Norway. – NINA Report 756. 36 pp + attachments.

The report presents main findings from surveys among four different groups using the coastal zone in Saltnes, Råde municipality. The four groups are constituted by the local population, cabin owners, regular campers, and day visitors to Saltholmen. The report gives most attention to the three first groups, since they have completed a far more comprehensive questionnaire than the day visitors. Here, the ambition is to present the survey procedures and to document the main findings. We have chosen a short, descriptive presentation, quite rich in details, but without any discussion, since several of the actual topics has been and will be presented and discussed in separate publications.

We present results on three levels: for all respondents assembled, characteristics within and comparison between the user groups, and characteristics within and comparison between the respondents that do have and the respondents that do not have homes or cabins close to the shoreline. The report presents how the different respondents judge and experience issues related to the following two aspects:

1. Public use and their experience of the accessibility to and along the shoreline.
2. Protection of privacy needs for those who dwell (including cabin dwellers) along the shoreline.

The majority state that they do use the Saltnes shoreline for leisure purposes. The most important activities are relaxing at the waterfront, bathing/sunbathing, waking, and boating/fishing. Our questions concern four activity areas in the Saltnes coastal zone: the two public outdoor recreation areas called Saltholmen and Ellingstranda, the marked coastal trail, and the rest of the shoreline (private) between Saltholmen and Makrellrød. There is only little use of Ellingstranda, while each of the three other areas have some use (measured on a scale from 1 (never) to 5 (very much use)). The local population use the areas more than do the cabin owners and campers. The two public recreation areas are both more used and have a higher significance for those who do not have homes or cabins at the waterfront, compared with those who dwell at the waterfront. The coastal trail and the shoreline along Saltnes seem to be equally important walking routes for the respondents assembled. But the campers rank the coastal trail a bit higher (compared with the shoreline route) than do the local inhabitants.

The respondents experience the access opportunities to the shoreline between Saltholmen and Makrellrød to be average *easy/difficult*. The possibilities to walk and to make stays along the shoreline are regarded a bit worse. The campers give the lowest scores concerning accessibility to / along the shoreline. The respondents dwelling at the waterfront find the accessibility both to and along the shoreline to be better than do the respondents without home/cabin at the waterfront. Six out of eight respondents think they do have a legal right to walk along the private shoreline, while only one out of eight express the opinion that their legal rights also extend to *staying* (picnic, bathing etc.) at the same shoreline.

Generally the respondents find it more uncomfortable to walk close to the houses/cabins along the private shoreline between Saltholmen and Makrellrød, than to walk close to the small cabins (*sjøbuer*) at Saltholmen. The experience of discomfort is stronger when the owners / users are at home, compared to when nobody is at home. The local population are more comfortable with walking close to houses/cabins where no one is at home, compared to the two other groups (campers, cabin owners). In cases where the buildings are occupied, all three groups find passing close by equally uncomfortable. The respondents generally think it is more appropriate for visitors to keep a longer distance when approaching a house/cabin along the private shoreline, compared to when the small cabins at Saltholmen is approached. The respondents also are of the opinion (in average figures) that the shoreline visitors need to keep a double

distance to houses/cabins when they intend to stay (picnic, bathing etc.), compared to when they are “just” passing by. Waterfront dwellers think that shoreline visitors should hold a longer distance to houses/cabins when passing by, than do the respondents who do not have a waterfront house/cabin.

The respondents were presented ten different potential “*management measures in conflict shoreline areas*”. Six out of ten measures were rated higher than the average score (= 3, on a five-point scale from 1 (very bad action) to 5 (very good action)). Information signs stating clearly what is legal or illegal was given the highest score. Both this measure and the measure proposing use of a simple marking with colour along the shoreline to show where visitors ought to walk, were given the same rating from all three interest groups, and from both waterfront dweller and non-dwellers. Other access promoting measures, like establishing paths along the shoreline, establishing boardwalks where passing is difficult, imposing removal of privatizing objects, and regulating more private land into public recreation areas, were the four other measures rated above average score. To put up fences or hedges in order to visualize the boundary between land that is legally accessible and not, and to prohibit public passing on private beaches closer than 25 m from a house/cabin, were both rated below average score. To prohibit bathing, picnic etc. on private beaches closer than 25 m from a house/cabin, was reckoned to be an average bad/good measure.

Several of the proposed measures were rated differently by local inhabitants and cabin owners: The locals were more positive towards measures promoting public access, than were the cabin owners. Similarly, the respondents that did not own a waterfront house/cabin were more positive towards measures promoting public access, compared to the waterfront dweller, and quite opposite when it came to measures protecting privacy concerns around houses or cabins. But the two exceptions from these standard patterns are the first two mentioned measures (information signs and simple route marking) that seem to meet “all interests”.

Assembled, the respondents experience the conflict level along the Saltnes shoreline to somewhat below average (= 3.3, on a 7-point scale from 1 (no conflicts) to 7 (great conflicts)). Campers and the waterfront dwellers experience the lowest conflict level. The local inhabitants and those who do not have a house or cabin at the waterfront, express the highest level of conflict, but still below the average score.

Line C. Wold, NINA, Human Dimension Department, Fakkeltårnet, NO-2624 Lillehammer, line.wold@nina.no
Odd Inge Vistad, NINA, same address.
Margrete Skår, NINA, same address.

Innhold

Sammendrag	3
Abstract	5
Innhold	7
Forord	8
1 Innledning	9
1.1 Bakgrunn	9
1.2 Studiemrådet	10
2 Metode	11
2.1 On-site undersøkelse: dagsbesøkende på Saltholmen	11
2.2 Postale undersøkelser: lokalbefolkning, hytteiere og campinggjester	11
2.3 Analyser	12
2.4 Definisjoner og avgrensinger	12
3 Resultater	14
3.1 Analysegrunnlag	14
3.2 Bakgrunnsvariabler	15
3.2.1 Kjønn og alder	15
3.2.2 Bruksomfang campingplass og hytter	15
3.2.3 Dagsbesøkende på Saltholmen	16
3.2.4 Politisk tilhørighet	17
3.3 Om bruken av strandsona	17
3.4 Bruk og verdsetting av ulike områder i strandsona	18
3.5 Opplevelsen av tilgjengelighet og rettigheter i strandsona	21
3.5.1 Tilgjengelighet?	21
3.5.2 Rettigheter?	23
3.6 Opplevelsen av møtet mellom gjest og beboer i den private sonen	23
3.6.1 Som gjest: Å gå eller oppholde seg nær hus/hytter/sjøbuer	23
3.6.2 Som beboer: Eiere av hus/hytter/sjøbuers opplevelse av allmennhetens bruk av strandkanten nær huset/hytta/sjøbua	26
3.7 Forvaltningstiltak i strandsona	27
3.8 Konfliktnivået i strandsona i Saltnes	29
4 Oppsummering	31
4.1 Hovedfunn samlet for fastboende, hytteiere og campinggjester	31
4.2 Hovedfunn for hver av brukergruppene	32
4.3 Hovedfunn for strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere	34
5 Referanser	36
Vedlegg 1-4	37

Forord

Denne rapporten er en del av sluttrapporteringen fra forskningsprosjektet "Til Kysten" (full tittel er: *"Accessibility, privacy and barriers for outdoor recreation along the coast – perceptions and experiences of the physical environment and cultural premises for visitation"*). Prosjektet er finansiert gjennom forskningsprogrammet MILJØ 2015, under Norges Forskningsråd. Prosjektet ledes av NINA, og gjennomføres i samarbeid med Østlandsforskning og Statistisk sentralbyrå.

Prosjektet har blitt gjennomført ved hjelp av kvantitative spørreundersøkelser til fire brukergrupper, kvalitative intervjuer med ulike brukere og interessenter (se Skår et al., 2011), en vurdering av virkemidler og muligheter for friluftsliv i strandsona vha. plan- og bygningsloven (Skjeggedal et al. 2011), samt en metodisk og forvaltningsmessig drøfting av fenomenene barrierer og tilgjengelighet til strandsona (Nordbeck et al., in prep.).

Vi kaller rapporten en dokumentasjonsrapport fordi den gir en summarisk, men brei gjennomgang av hovedfunn fra de fire kvantitative spørreundersøkelsene som er gjennomført, og særlig resultater knyttet til de spørsmålene som var felles i de ulike undersøkelsene. Det vil komme flere publikasjoner fra prosjektet, både knytta til de samme spørreundersøkelsene og det andre datamaterialet som er samla.

Vi ønsker å takke alle som har bidratt ved å besvare spørreundersøkelsene som rapporteringen er basert på, og takk til Stein Ivar Johnsen for utarbeidelse av kart.

Lillehammer, mars 2012

Odd Inge Vistad
Prosjektleder.

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

«Strandsonen skal bevares som et natur- og friluftsområde tilgjengelig for alle» (St.meld. nr 26 (2006-2007): 46). Sitatet gir en fin inngang til ett av perspektivene som dette prosjektet og denne rapporten omhandler: hvordan oppleves muligheten for tilgang til strandsona, og hvordan oppleves bruken av strandsona av ulike brukergrupper? Eksempler på slike brukergrupper er lokalbefolkning, hytteeiere, turister og tilreisende, båtfolk m.fl., og disse omtales ofte som «allmennheten». De som er eiere eller brukere av hus, hytter og sjøbuer i selve strandkanten representerer også det andre perspektivet i rapporten, nemlig behovet for å verne om privatlivets fred ved huset eller hytta. Men også disse hører til «allmennheten» så fort de beveger seg utenfor egen tomt eller eiendom.

Hovedmålene i prosjektet vårt er å få fram ny og forvaltningsrelevant kunnskap om:

- Hvordan lokalbefolkning, hytteeiere og besøkende opplever og erfarer tilgangen til kysten (i landbasert friluftsliv)
- Hvordan lokalbefolkning, hytteeiere og besøkende forstår og vurderer behovet for privatlivets fred i kystsona

Størstedelen av den norske befolkningen bor i kommuner som har kystlinje. Imidlertid er tilgangen til strandsona i mange områder sterkt redusert grunnet utbygging og fysiske hindringer eller stengsler. Sammenlignet med en rekke andre europeiske land er langt mer av strandsona i Norge privateid, noe som ofte får betydning for allmennhetens tilgang til disse områdene, til tross for allemannsretten. Gjennom friluftsloven gir allemannsretten enhver rett til ferdsel og opphold på det som loven definerer som utmark, under visse forutsetninger; om grunnen er offentlig eller privat har ingen betydning. Men langs den norske kysten, særlig langs Oslofjorden og Sørlandskysten, er det mange steder tett mellom hus og hytter også i selve strandsona. Dermed blir det stadig mindre utmark og mer innmark, mest i form av hager og hustomter. Dette kan vanskeliggjøre ferdsel og opphold, både praktisk og juridisk. Til tross for at 100-metersbeltet langs kysten har vært juridisk beskyttet mot utbygging gjennom plan- og bygningsloven (og andre lover) siden 1965, så har likevel utbygging og fortetting – via dispensasjoner fra lovverket og fordi gamle arealplaner har tillatt en uheldig utvikling – forekommet i relativt hyppig grad. I 2005 ble f.eks. 72 % av alle dispensasjonssøknadene om byggetiltak i 100-metersbeltet innvilget (St.meld. nr. 26 (2006-2007)). SSB (2011) har kartlagt at 52 % av strandsona i kommunene langs Oslofjorden ligger mindre enn 50 meter fra en bygning; i tillegg kommer andre hindre knyttet til topografi, dyrka mark, veg og jernbane.

Når privat eiendomsrett, inkludert beskyttelse av privatlivets fred, skal fungere sammen med allmenn tilgang i slike fortettede kystlandskap, kan det oppstå uenigheter om rettigheter og tilgang. Grensa mellom lovlig og ulovlig ferdsel og opphold i strandsona (etter Friluftsloven) er ikke klar og presis (Reusch, 2012; 2010). Dette medfører potensielle konflikter mellom ulike brukergrupper fordi samme situasjon kan oppleves ulikt pga. ulike ståsted. Denne situasjonsbeskrivelsen gir mye av bakgrunnen for forskningsprosjektet vårt og for denne rapporten.

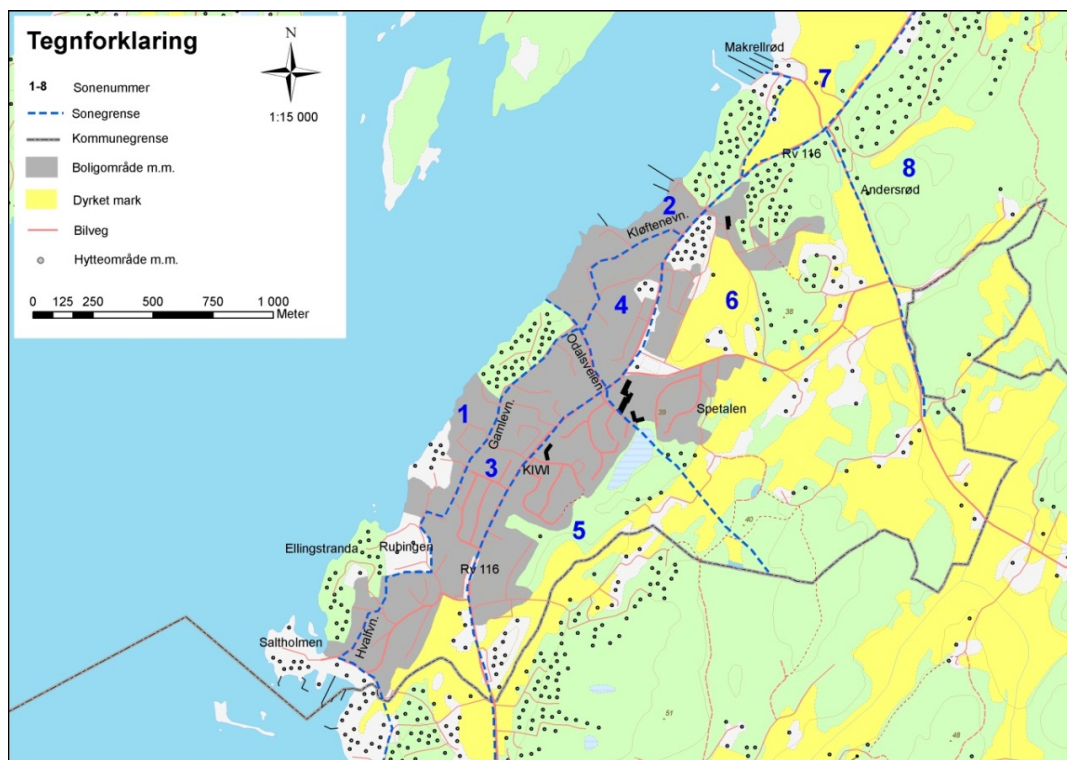
For at forvaltningen av slike kompliserte områder skal bli enklere og bedre så trengs det mer kunnskap om brukerne og deres bruk av strandområdene, om holdninger, preferanser og tålegrenser knyttet til egen og andres bruk, og ikke minst: om hvordan ulike interessegrupper vurderer hva som er gode og mindre gode tiltak for å bedre sameksistensen i strandsona. Resultatene som fremkommer her kan forhåpentligvis bidra til et bedre kunnskapsgrunnlag for forvaltningen, både for Saltnes spesielt, men også for «utbygget» kystsone generelt.

Vi har valgt Saltnes i Råde kommune som studieområde. Det er ikke fordi vi skal evaluere faktisk planlegging og forvaltning av Saltnes, men fordi området er spesielt velegnet for å studere våre problemstillinger, ikke minst fordi vi her finner «alle» de aktuelle bruker- og interessegrup-

pene innfor et ganske lite område (se **figur 1**). Rapporten gir en overordna presentasjon av resultatene fra spørreundersøkelsene til fire ulike brukergrupper: lokalbefolkningen (bosatt både i og utenfor strandsonebeltet), hytteeierne (med hytter både i og utenfor strandsonebeltet), faste campinggjester på stedets campingplass og dagsbesøkende på Saltholmen, som er et av to offentlige friområder i Saltnes. Rapporten er kort og deskriptiv i sin fremstilling; for mer detaljerte resultater og ikke minst grundigere diskusjoner både i forhold til kontekst, teori, annen empiri henvises til øvrige publikasjoner fra prosjektet – noen har kommet (Skår et al., 2011; Skjeggedal et al., 2011), og flere er under utarbeidelse (f.eks. Nordbeck et al., in prep.; Vistad et al., in prep).

1.2 Studieområdet

Studieområdet Saltnes ligger i den sørvestlige delen av Råde kommune i Østfold fylke. Saltnes-området strekker seg fra Saltholmen i sørvest til Makrellrød i nordøst, og er ellers avgrensa av kommunegrensa til Fredrikstad i sør og Krogstadfjorden i nord(vest) (se **Figur 1**). Saltnes har hatt en sterk utbyggings- og befolkningsvekst siden 1970, og i dag har Saltnes ca. 2300 innbyggere. Strandsona i Saltnes er i stor grad bebygd, i hovedsak av hytter, men også med enkelte helårsboliger. Mesteparten av utbyggingen i strandsona skjedde i perioden 1930-1950, mens utbyggingen etter dette i stor grad har funnet sted lenger fra sjøkanten, men i nærheten av 100- metersbeltet. Det er to offentlige friområder i strandsona i Saltnes; Saltholmen og Ellingstranda. Vel halvparten av Saltholmen har vært forvalta som offentlig friområde i lang tid, gjennom leieavtale med privat grunneier; denne delen har nå kommunen kjøpt. Ellingstranda ble kjøpt og regulert til friområde for få år tilbake. I 2007 ble den merkede ruta **Kyststien** etablert gjennom Saltnesområdet; den går hovedsakelig gjennom boligområdet et stykke innenfor selve strandsona, men ved Ellingstranda og Rubingen går stien nær stranda. Kyststien følger stort sett langs etablerte veier i boligfeltet. Campingplassen Rubingen ligger i strandsona (se bildet i midten på framsida av rapporten). Campingplassen har i all hovedsak faste gjester og de fleste campingvognene har stått fast «oppstallet» i flere år.

Figur 1 Studieområdet Saltnes i Råde kommune, Østfold. Inndelingen i de åtte nummererte feltene ble benyttet i spørreskjemaene for å lokalisere hvor respondentene bor eller har hytte

2 Metode

Det ble gjennomført spørreundersøkelser blant 4 ulike brukergrupper i Saltnes-området. De fire gruppene var:

1. Dagsbesøkende på Saltholmen
2. Lokalbefolkning - husstander med postnummer 1642 Saltnes
3. Hytteeiere i Saltnes
4. Campinggjester på Rubingen camping.

Undersøkelsen besto av spørreskjemaer med noe varierende lengde. Undersøkelsen til de dagsbesøkende på Saltholmen ble gjennomført «on-site» sommeren 2010. De tre sistnevnte ble gjennomført postalt våren 2011.

2.1 On-site undersøkelse: dagsbesøkende på Saltholmen

Spørreskjemaer til dagsbesøkende på Saltholmen ble delt ut i perioden 21-23 juli 2010. Adkomsten til Saltholmen består av en vei gjennom en innsnevring mellom parkeringsplassen og selve holmen, som alle besøkende må passere. Besøkende ble stoppet av en intervjuer (Skår eller Vistad) og spurt om de ville fylle ut et spørreskjema som de kunne levere i en postkasse på stedet når som helst i løpet av dagen. Spørreskjemaet var relativt kortfattet (se vedlegg 1). Totalt ble 228 personer spurt i løpet av 18 timers feltinnsats (se **Tabell 1**). Generelt var de spurte særdeles positive til deltakelse, den totale svarprosenten var på 92,1¹. Sommeren 2010 var svært vindfull, og vinden har sterk innvirkning på besøksomfanget på Saltholmen. Disse tre intervjudagene var det moderat til frisk vind og lettskya oppholdsvær, og besøket var ikke i nærheten av hva det kan være på varme, vindstille sommerdager.

Tabell 1 Dato for utdeling av spørreskjemaer til dagsbesøkende på Saltholmen, antall spurte og svarprosent.

Dato	Tidspunkt	Antall timer	Antall spurte	Antall svar	Svarprosent
21.07.10	12:15 – 20:00		146	133	91,1
22.07.10	11:50 – 19:00		69	64	92,8
23.07.10	11:55 – 15:00		13	13	100,0
Totalt		18	228	210	92,1

2.2 Postale undersøkelser: lokalbefolkning, hytteeiere og campinggjester

Spørreskjemaer ble sendt ut postalt til alle husstander og alle hytteeiere i Saltnesområdet og til alle faste campinggjester på Rubingen camping. Rubingen camping har faste gjester gjennom sesongen og ofte over flere år; det betyr at spørreskjema ble sendt til alle leietakerne på det aktuelle tidspunktet. For alle tre gruppene er altså utvalget lik populasjonen (ikke på person, men på husstands nivå). Det ble utarbeidet egne skjemaer til hver av gruppene, men en overveiende andel av spørsmålene var de samme for alle tre grupper (se vedlegg 2, 3 og 4). Det ble valgt postal undersøkelse da man antok at dette vil være den beste måten å nå ut til hele populasjonen for hver av de tre gruppene.

Adresselister for campinggjestene ble innhentet fra campingplassens egne lister. Adresselister for hytteeiere ble kjøpt fra Norsk Eiendomsinformasjon og hentet fra lister som vi fikk tilgang til

¹ I tillegg til de 18 som takket nei eller ikke returnerte spørreskjemaet, var det noen få som takket nei på grunn av språkbarrierer (skjemaet var kun på norsk), disse sistnevnte er ikke inkludert ved beregning av svarprosent.

hos lokale hytteforeninger. Disse listene var delvis overlappende og ble derfor gjennomgått for å utelukke dobbeltutsendinger til samme respondent. Når det gjelder lokalbefolkningen ble spørreskjemaer delt ut, uten mottakernavn, til alle postkasser/husstander med postnummer/poststed 1642 Saltnes. Norpost AS stod for utdelingen.

Til sammen gjennomførte vi tre forsendelser til hver gruppe. Forsendelsene besto av:

1. forsendelse: Informasjonsbrev, spørreskjema og frankert returkonvolutt
2. forsendelse: Purrekort med kortfattet påminnelse om spørreskjema
3. forsendelse: Informasjonsbrev med påminnelse, spørreskjema og frankert returkonvolutt.

Forsendelsene ble sendt/delt ut med 2-3 ukers mellomrom. **Tabell 2** viser antall utsendte spørreskjemaer og svarprosent for de tre gruppene. I utsendelsen ba vi om at den personen i husstanden som var over 18 år og som hadde fødselsdag nærmest 1. april skulle fylle ut skjemaet. For hytteiere og campinggjester ble utgangspopulasjonene justert ned grunnet returnerte spørreskjemaer (primært grunnet feiladressering) eller tilbakemeldinger fra personer som var feil oppført i hyttereistere eller lignende. Svarprosenten var tilfredsstillende for alle grupper, og svært god for både hytteiere og campinggjester. Også den reelle utgangspopulasjonen for de fastboende bør justeres ned siden ikke alle postkasser representerer besvaringsdyktige husstander², men vi har ikke stipulert hvor stor denne reduksjonen bør være. Poenget er at den reelle/realistiske svarprosenten er noe høyere enn de 36,5 % som **tabell 2** viser.

Tabell 2 Antall utsendte spørreskjemaer (utgangspopulasjon), justert populasjon og svarprosent for de tre postale undersøkelsene.

Gruppe	Utgangs- populasjon	Justert populasjon	Antall svar	Svarprosent
Husstander (lokalbefolkning)	710	-	259	36,5
Hytteiere	327	309	199	64,4
Gjester på Rubingen camping	129	119	87	73,1

2.3 Analyser

Svarene fra spørreundersøkelsene ble registrert og analysert i SPSS statistics 19. Foruten frekvensfremstilling og deskriptiv statistikk er det kjørt ANOVA variansanalyse og T-tester – disse blir rapportert i teksten. Vi har satt signifikansnivået til 5 % ($p < 0,05$). Det er ikke gjort noen form for vekting i forhold til ulikheter i gruppestørrelser.

2.4 Definisjoner og avgrensinger

- Når det snakkes om **de tre brukergruppene** refererer dette alltid til lokalbefolkning, hytteiere og campinggjester (dvs. at dagsbesøkende på Saltholmen er ekskludert). Det er særlig for disse tre gruppene at utarbeidelsen av spørreskjemaene om bruk av strandsona i Saltnes (inkludert Saltholmen) er samkjørt, nettopp for å kunne sammenligne dem.
- Der **dagsbesøkende på Saltholmen** er inkludert i resultatene så nevnes dette eksplisitt. Skjemaet til de dagsbesøkende var skreddersydd mot nettopp bruken av Saltholmen; bare noen få spørsmål til denne gruppa gjelder bruken av resten av strandsona i Saltnes
- Vi omtaler **fire ulike strand- eller bruksområder i Saltnes**: De to kommunale friområdene Saltholmen og Ellingstranda, resten av strandsona (privat) mellom Salthol-

² Uadresserte undersøkelser medfører færre returnerte spørreskjemaer (ubebodde hus, aldersgrupper som normalt ikke ville blitt sendt til osv.)

men og Makrellrød, og til slutt den merka Kyststien gjennom Saltnes. Som samlebetegnelse bruker vi oftest «strandområder» for disse fire.

- En viktig todeling av respondentene har vi kalt **strandkantbeboer/ikke-strandkantbeboer**. En strandkantbeboer er her definert som en som er eier/bruker av hus, hytte eller sjøbu med egen strandlinje i Saltnes-området. Todelingen er gjort på bakgrunn av spørsmål om respondentens hus/hytte har egen strandlinje (spørsmål 2 i spørreskjemaet til husstandene/lokalbefolkning og spørsmål 7 i spørreskjemaet til hytteeierne.) Todelingen inkluderer alle respondenter i de tre gruppene *lokalbefolkning*, *hytteeiere* og *campinggjester*. Det betyr at alle campinggjestene er definert som ikke-strandkantbeboere.
- I kapittel 3.6 brukes begrepene **gjest** og **beboer**, også da relatert til de to rollene eller posisjonene i strandkanten, men ikke som en fast inndeling av respondentene slik som i strandkantbeboer/ikke-strandkantbeboer. Denne todelingen er knytta til to bolker i spørreskjemaene (se f.eks. Vedlegg 2, spørsmålsbolken 30-38 (til *beboerne*), og bolken fra spørsmål 39 (til *alle*)), som henvender seg til, eller undersøker, de ulike **rollene** blant respondentene. For en beboer vil også kunne være gjest når han/hun beveger seg i strandkanten utenfor egen eiendom; derfor bruker vi ordet *roller*.
- Begrepet **hytteeier** brukes i rapporten. Da spørreskjemaet til hytteeierne hadde undertittel *spørreundersøkelse blant brukere og eiere av hytter og sjøbuer i Saltnes* er det to viktige forhold som bør utdypes. Når begrepet hytteeier benyttes innbefatter dette oftest også hyttebrukere (og sjøbueiere og -brukere – se neste punkt).
- Begrepet **sjøbu** blir bare brukt om sjøbuene på Saltholmen, dvs. små private hytter som ligger i en klynge, i et sameie inntil det offentlige friområdet (se bildet øverst til høyre på framsida av rapporten).

3 Resultater

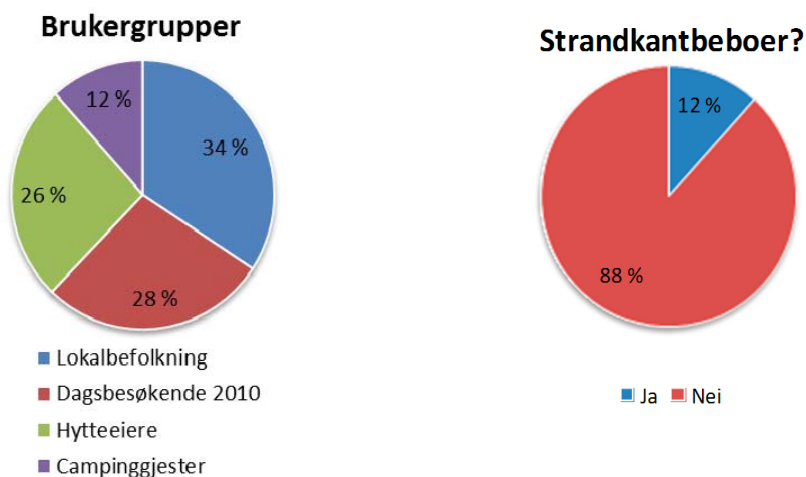
3.1 Analysegrunnlag

Analysene baserer seg altså på inndeling av respondentene i ulike grupper. Blant de kategoriene som er nevnt i kapittel 2.4 så er det to hovedinndelinger som benyttes i analysene:

1. De fire ulike gruppene av respondenter som spørreskjemaene ble sendt/delt ut til (lokalbefolkning, hytteeiere, campinggjester og dagsbesøkende på Saltholmen). Til sammen mener vi disse fire brukergruppene representerer en tilnærmet full bredde av de aktuelle interesser og holdninger tilknyttet den landbaserte bruken av strandsona i Saltnes³. I de fleste analysene er det de tre gruppene lokalbefolkning, hytteeiere og campinggjester som er inkludert. Der de dagsbesøkende er inkludert blir dette spesifisert. Spørreskjemaet til dagsbesøkende på Saltholmen er mindre omfattende og har til dels andre spørsmål inkludert (se vedleggene 1-4).
2. De som har bolig, hytte eller sjøbu med strandlinje (*strandkantbeboer*) og de som ikke har det (*ikke-strandkantbeboer*); se kapittel 2.4 for ytterligere definisjon. Det er nærliggende å anta at de som har egen hytte eller eget hus tett på strandlinjen vil kunne ha andre behov, ønsker og oppfatninger både knyttet til allmenn ferdsel og til vern av privatlivets fred enn de som ikke har en slik posisjon og tilknytning til strandlinja.

Error! Reference source not found. viser den prosentmessige fordelingen for de fire ulike brukergruppene i materialet. Lokalbefolkningen utgjør den største respondentgruppen med 34 %. Dagsbesøkende på Saltholmen og hytteeiere er omtrent jevnstore grupper på henholdsvis 28 og 26 %, mens campinggjester utgjorde 12 %. Både blant lokalbefolkningen og blant dagsbesøkende var det flere som også eide/hadde tilgang til hytte i Saltnes-området, henholdsvis 16,3 % og 30 %. Blant lokalbefolkningen var knappe 75 % innflyttere, mens 25 % oppga at de hadde vokst opp i Saltnes (N=256).

Figur 3 viser den prosentmessige fordelingen for de som har bolig/hytte med strandlinje og de som ikke har det. 12 % av respondentene har husvære ved strandkanten gjennom tomten som huset eller hytta deres ligger på. Blant disse har cirka 30 % (n=20) bolig på slik tomt, mens 70 % (n=44) har hytte. Alle som har hus/hytte i strandkanten hører altså hjemme blant de fastboende eller hytteeierne, mens de som ikke har slik hus/hytte også omfatter campinggjestene.

Figur 2 Brukergrupper i spørreundersøkelsene (N=755)

Figur 3 Respondenter med og uten hus/hytte i strandkanten (N=545).

³ Ideelt sett kunne vi ha ønsket en bedre dekning over sommersesongen blant de dagsbesøkende, men det lot seg ikke gjennomføre. Ellers er som sagt utvalgene lik populasjonene (på husstands nivå).

3.2 Bakgrunnsvariabler

3.2.1 Kjønn og alder

Tabell 3 og **Tabell 4** viser alders- og kjønnsfordelingen hos respondentene. Gjennomsnittsalderen var 52,5 år.

Tabell 3 Aldersfordeling (N=737)

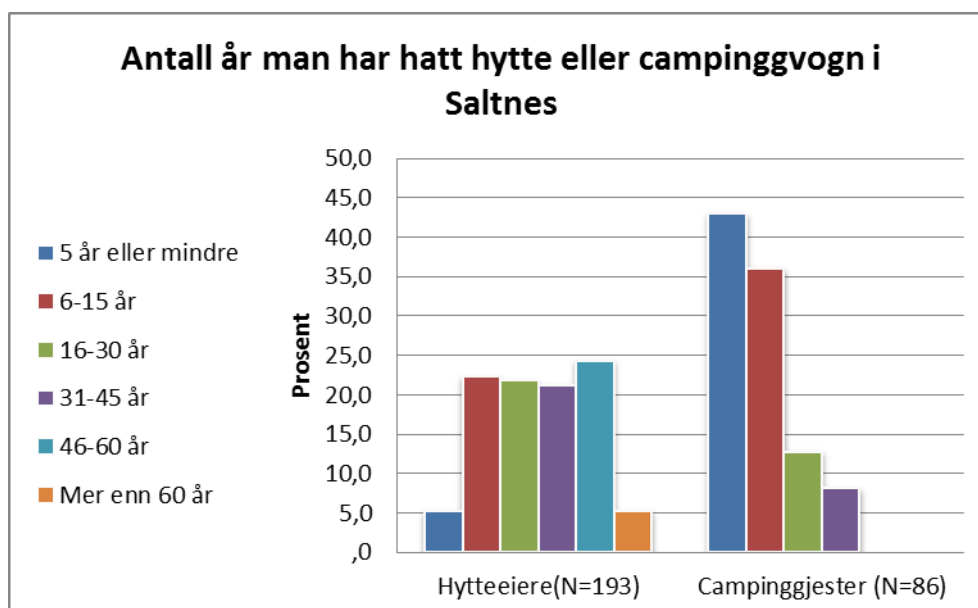
Aldersgruppe	Prosent
15-24 år	2,4
25-34 år	8,7
35-44 år	19,7
45-54 år	23,3
55-64 år	24,6
65-74 år	15,7
75 år og eldre	5,6

Tabell 4 Kjønnsfordeling (N=744)

Aldersgruppe	Prosent
Kvinne	52,4
Mann	47,6

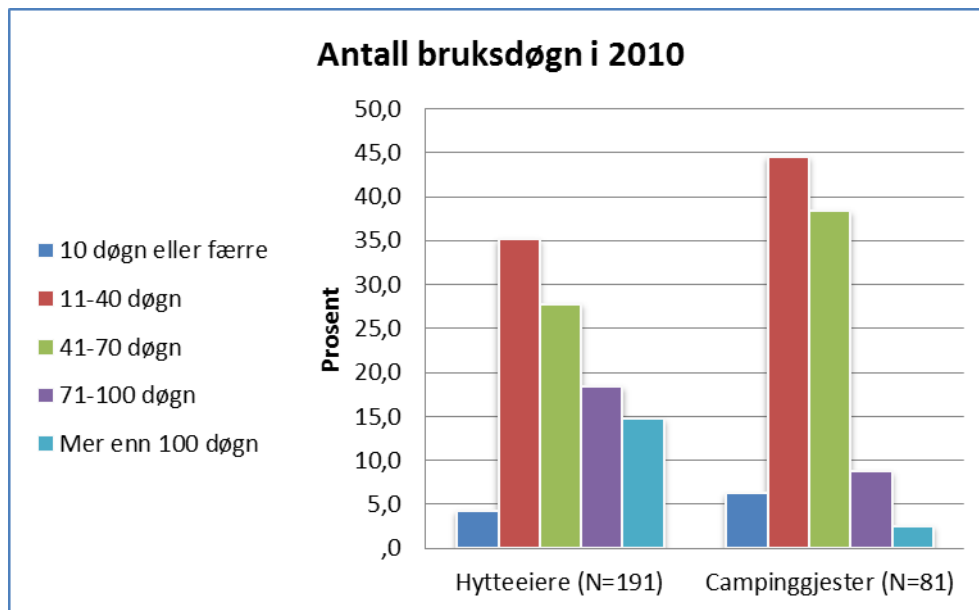
3.2.2 Bruksomfang campingplass og hytter

Figur 4 viser hvor mange år hytteeiere og campinggjester har hatt tilhold i Saltnes. Blant hytteeiere er det en jevn fordeling på hvor mange år de har disponert hytta. Over 50 % har brukt hytta i mer enn 30 år. På Rubingen har knappe 10 % det samme, mens 80 % har hatt campingvogn der 15 år eller mindre. Gjennomsnittlig antall år med tilhold i Saltnes var 33 år for hytteeiere og 10 år for campinggjester.

Figur 4 Antall år hytteeiere og campinggjester har disponert henholdsvis hytte og campingvogn i Saltnes.

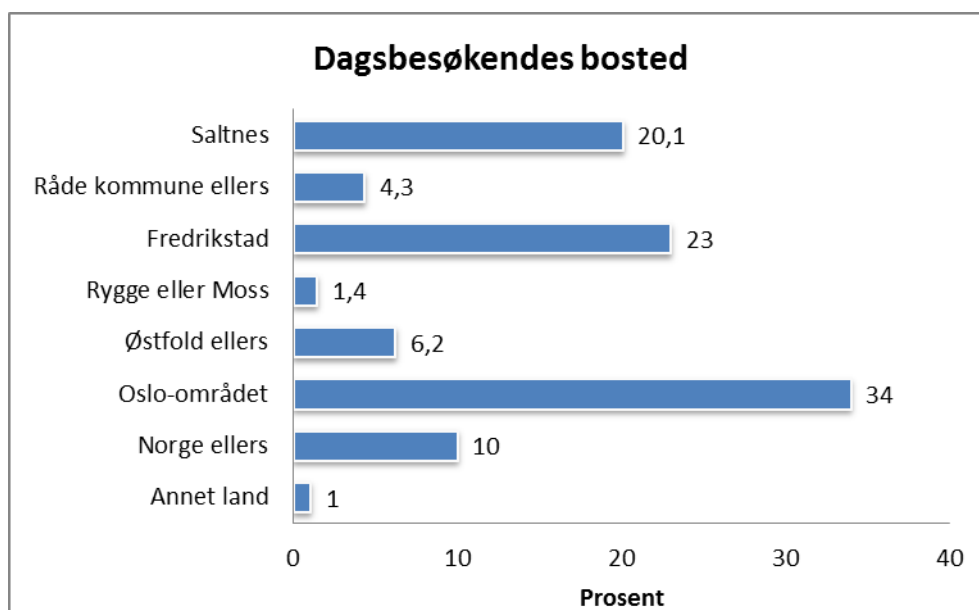
Når det gjelder antall bruksdøgn av hytta/campingvogna i 2010 er det også enkelte forskjeller mellom campinggjester og hytteeiere (**Figur 5**). Mellom 11 og 40 bruksdøgn er den dominerende kategorien for både hytteeiere og campinggjester, men prosentandelen i denne kategorien er høyere for campinggjestene (knappe 45 % mot 35 %). I gjennomsnitt hadde hytteeierne 66 bruksdøgn og campinggjestene 44 bruksdøgn. Nesten 80 % oppgir at 2010 var et normalår hva angår bruk av hytta/campingvogna.

Figur 5 Antall bruksdøgn på hytta eller i campingvogna i Saltnes i 2010

3.2.3 Dagsbesøkende på Saltholmen

Figur 6 viser hvor de dagsbesøkende på Saltholmen var bosatt. En femtedel var bosatt i Saltnes, og en tredjedel var fra Oslo-området.

Figur 6 Bosted for dagsbesøkende på Saltholmen (N=209)

Det vil også kunne være «overlapp» mellom respondenter blant de dagsbesøkende til Saltholmen og hytteeiere eller campinggjester på Rubingen camping. Eksempelvis oppgir 22 av de dagsbesøkende på Saltholmen at hytta var startsted for besøket til Saltholmen og at de har ankommet Saltholmen til fots, dette indikerer at de har kommet fra hytte i Saltnes. I alt er det 30 % som sier de eier eller har bruksrett til hytte i Saltnesområdet.

Vi har estimert hvor stor andel av de besøkende som var dagstilreisende til Saltnes og Saltholmen. Respondenter som ankom området med bil/båt og hadde en reisetid på mer enn 10 minutter, og respondenter som ankom området hjemmefra på sykkel og hadde bosted utenfor

Saltens kan vi definere som tilreisende. Prosentandelen dagstilreisende blir da 38 %. En del av de som ankom området etter en biltur på 10 minutter eller mindre kan potensielt også være tilreisende, f.eks. fra andre deler av Råde eller fra Fredrikstad kommune; derfor er andelen på 38 % dagstilreisende et minimumstall.

3.2.4 Politisk tilhørighet

For noen av spørsmålene er det også kjørt analyser mot politisk syn (hvilket parti respondenten stemte på ved siste stortingsvalg). Analysetest i forhold til politisk syn er kjørt for alle spørsmål som er rapportert i kapitlene 3.6.1, 3.7 og 3.8. Der politisk standpunkt (en sjelden gang) gir utslag på resultatet så er det nevnt spesifikt.

3.3 Om bruken av strandsona

Vårt datamateriale er spørreundersøkelser blant ulike brukergrupper og ikke faktiske tellinger og intervjuer i strandsona (med et visst unntak for tre dagers undersøkelse på Saltholmen som er en faktisk telling i den tiden intervjuer er til stede). Vi har derfor ikke presise tall for hvor ofte folk oppsøker strandkanten, men har prøvd å få et bilde av bruken gjennom folks egne vurderinger av bruksomfang. Vi har derfor spurt de tre brukergruppene om de i fritida oppsøker eller bruker «strandskanten i Saltnes» (sitat fra spørreskjemaet). Vi har så fulgt opp med spørsmål om hvordan de bruker strandskanten, til hvilke årstider, og hvordan de bruker og rangerer betydningen av fire ulike «deler» av strandsona i Saltnes til fritidsformål. Det gir oss en viss mulighet til å sammenligne og få fram brukergruppenes vurdering av hvert av de fire del- eller funksjonsområdene: de to kommunale friområdene 1) Saltholmen og 2) Ellingsstranda, 3) resten av strandsona (privat) mellom Saltholmen og Makrellrød, og 4) Kyststien gjennom Saltnes.

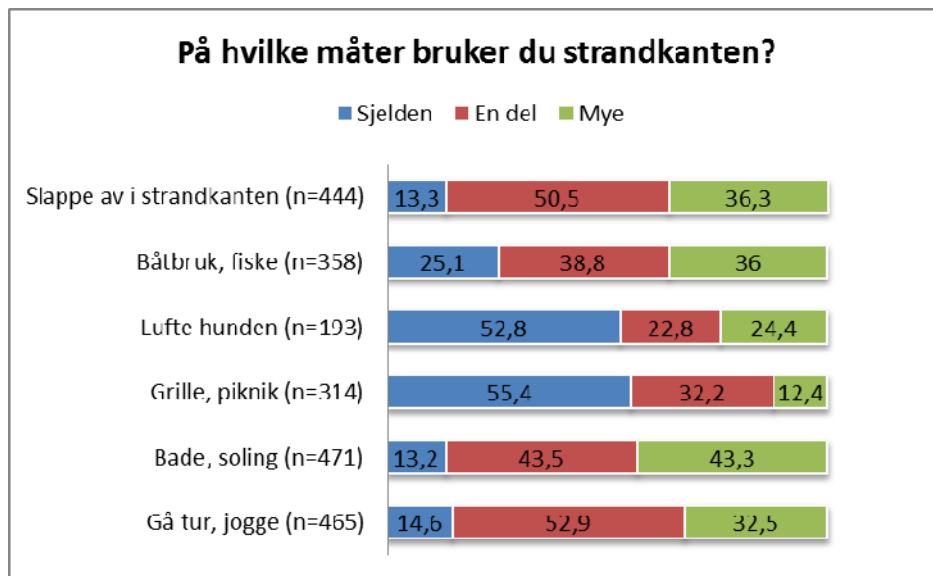
De aller fleste av respondentene oppgir at de bruker strandskanten i Saltnes (se **Tabell 5**). Hele 96,7 % svarer at de bruker strandskanten *litt* eller *mye* (se svarskaalen i tabell 5). Det er ingen signifikante forskjeller mellom de tre brukergruppene lokalbefolkning, hytteeiere og campinggjester ($X^2(4)=5,17$, i.s.), heller ikke mellom strandkantbeboere og ikke-strandskantbeboere ($X^2(2)=4,15$, i.s.).

Tabell 5 Bruker eller oppsøker du strandskanten i Saltnes i fritida/når du er på hytta/camping? (N=541)

Svarkategori	Prosent
Nei	3,3
Ja, litt	32,9
Ja, mye	63,8

Videre er det spurt om type bruk og omfang (se **Figur 7**). **Bading/soling** etterfulgt av **slappe av i strandskanten** og **gå tur/jogge** var de aktivitetene som ble utøvd mest, over 85 % gjorde disse aktivitetene *en del* eller *mye*. Om lag 75 % drev **båttbruk/fiske** *en del* eller *mye*. **Lufte hunden** og **grille/piknik** var noe mindre populært, mer enn 50 % gjorde dette *sjelden*.

Ikke overraskende er sommeren den mest populære årstiden for bruk av strandskanten (**Tabell 6**). Knappe 95 % bruker strandskanten om sommeren, etterfulgt av våren med omtrent 70 % og høsten med drøye 60 %. Litt over 20 % oppgir at de bruker strandskanten om vinteren, de aller fleste av disse er bosatt i Saltnes (lokalbefolkning). For alle årstidene er prosentandelen naturlig nok høyere for de som er bosatt i Saltnes enn for de to øvrige gruppene.

Figur 7 Aktiviteter og omfang for de respondentene som sier de bruker strandkanten i Saltnes i fritida. Oppgitt i prosent av «n» for hver aktivitet. Svarskala 1 til 3 (1=sjelden, 2=en del, 3=mye).

Tabell 6 Bruk av strandkanten ulike årstider

	Lokalbefolkning		Hytteiere		Campinggjester		Totalt	
	n	prosent	n	prosent	n	prosent	n	prosent
Vår	220	84,9	119	59,8	41	47,1	380	69,7
Sommer	248	95,8	183	92,0	83	95,4	514	94,3
Høst	206	79,5	98	49,2	27	31,0	331	60,7
Vinter	108	41,7	12	6,0	2	2,3	122	22,4
Total N	259		199		87		545	

3.4 Bruk og verdsetting av ulike områder i strandsona

Tabell 7 viser **bruksomfanget** av ulike strandområder i Saltnes. Respondentene ble bedt om å gradere omfanget av bruken for de respektive områdene. Kyststien brukes mest, og sammen med Saltholmen og strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød er det gjennomsnittlige bruksomfanget tett opp til en del (= 3). Ellingstranda brukes lite (= 2). Dagsbesøkende på Saltholmen ble kun stilt spørsmål om to av områdene og da kun om de bruker områdene (svaralternativer ja/nei), ikke i hvilket omfang. 52,9 % av de dagsbesøkende på Saltholmen oppgir at de bruker strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød og 50,5 % oppgir at de bruker Kyststien.

Tabell 7 Bruksomfang av ulike strandområder i Saltnes. Gjennomsnittsskår på en skala fra 1 til 5 (1=aldri, 2=lite, 3=en del, 4=mye, 5=svært mye).

	N	Gjennomsnitt	Std.Error
Bruker du Saltholmen?	532	2,75	0,045
Bruker du Ellingstranda?	526	1,92	0,044
Hvor mye bruker du strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød?	526	2,71	0,052
Bruker du den merke kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen?	527	2,92	0,046

Det er forskjeller mellom de tre brukergruppene i hvor mye de bruker de ulike strandområdene (**Tabell 8**). Saltholmen blir mer brukt av lokalbefolkningen enn av hytteeiere og campinggjester ($F_{2,529}=25,674$, $P<0,001$). For bruken av Ellingstranda ($F_{2,523}=34,416$, $P<0,001$) er det signifikante forskjeller mellom alle brukergruppene; hytteeiere bruker nesten ikke Ellingstranda i det hele tatt, campinggjester bruker Ellingstranda noe mer og lokalbefolkningen bruker området mest. For strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød ($F_{2,523}=24,409$, $P<0,001$) har campinggjester lavere gjennomsnittsbruk enn både lokalbefolkningen ($p<0,001$) og hytteeiere ($p<0,001$). Når det gjelder bruk av kyststien er det ikke signifikante forskjeller mellom brukergruppene.

Tabell 8 Gjennomsnittsskår for bruken av ulike strandområder i Saltnes for de tre ulike brukergruppene. Svarskala fra 1 (aldri) til 5 (svært mye) (se også **Tabell 7** for beskrivelse av skalaen).

Brukergruppe		N	Gjennomsnitt	Std.error
Bruker du Saltholmen?	Lokalbefolkning	259	3,07	0,060
	Hytteiere	190	2,47	0,079
	Campinggjester	83	2,40	0,097
Bruker du Ellingstranda?	Lokalbefolkning	257	2,24	0,065
	Hytteiere	185	1,48	0,055
	Campinggjester	84	1,93	0,117
Hvor mye bruker du denne strandstrekningen (mellom Saltholmen og Makrellrød)?	Lokalbefolkning	254	2,92	0,070
	Hytteiere	188	2,78	0,092
	Campinggjester	84	1,93	0,094
Bruker du den merke kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen?	Lokalbefolkning	254	2,98	0,066
	Hytteiere	188	2,89	0,076
	Campinggjester	85	2,80	0,124

Ellingstranda ligger nær Rubingen camping. Campinggjester ble derfor stilt spørsmål om hvorvidt de foretrekker Rubingenstranda eller Ellingstranda. På en skala fra 1 (Rubingenstranda), via 3 (de er likeverdige), til 5 (Ellingstranda) ble gjennomsnittsskåren 1,56 (S.E. = 0,124). Campinggjester foretrekker altså å bruke av Rubingenstranda. De er heller ikke negative til at andre enn campinggjester benytter Rubingenstranda (gjennomsnittsskår 4,48; S.E.= 0,104)⁴.

Ikke overraskende er det også forskjell mellom hvordan strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere bruker strandområdene (**Tabell 9**). De offentlige friområdene Saltholmen ($t_{95,8}=-7,05$, $p<0,001$) og Ellingstranda ($t_{123,8}=-7,84$, $p<0,001$) brukes mer av de som ikke har bolig/hytte ved strandlinjen. Kyststien på den annen side brukes mer av strandkantbeboerne ($t_{525}=2,19$, $p<0,05$).

Tabell 9 Gjennomsnittsskår for bruken av ulike strandområder i Saltnes for strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere. Svarskala fra 1 (aldri) til 5 (svært mye) (Se også **Tabell 7** for beskrivelse av skalaen.)

Strandkantbeboer?		N	Gjennomsnitt	Std. Error Mean
Bruker du Saltholmen?	Ja	63	2,08	0,097
	Nei	469	2,84	0,048
Bruker du Ellingstranda?	Ja	62	1,32	0,072
	Nei	464	2,00	0,048
Hvor mye bruker du denne strandstrekningen (mellom Saltholmen og Makrellrød)?	Ja	62	2,95	0,176
	Nei	464	2,68	0,054
Bruker du den merke kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen?	Ja	64	3,19	0,132
	Nei	463	2,88	0,049

⁴ Spørsmålet lød: Hva synes du om at andre enn faste campinggjester har tilgang til Rubingenstranda? Svarskala fra 1 (svært irriterende) til 5 (helt greit).

Tabell 10 viser gjennomsnittsskår for **betydningen de ulike strandområdene har for respondentene**, samlet for alle respondentene og fordelt på de tre ulike brukergruppene. Saltholmen er det området som har størst betydning for respondentene samlet sett. Saltholmen ($F_{3, 730}=28,5$, $p<0,001$) er signifikant viktigere for lokalbefolkningen enn for både hytteeiere ($p<0,001$) og campinggjester ($p<0,001$). Ikke overraskende har også Saltholmen stor betydning for de dagsbesøkende, denne brukergruppen hadde den høyeste gjennomsnittsverdien, hele 4,1. Saltholmen hadde signifikant større betydning for dagsbesøkende enn for både hytteeiere ($p<0,001$) og campinggjester ($p<0,001$). Ellingstranda brukes, som vist over, mindre enn de tre andre områdene. Gjennomsnittsskåren for hvor viktig dette området oppleves var 2,36 for alle brukergruppene⁵ samlet (**Tabell 10**).

Selv om Ellingstranda blir gjennomgående tillagt lav betydning så er den likevel noe viktigere for lokalbefolkningen enn for hytteeiere ($p<0,001$) og campinggjester ($p<0,05$) ($F_{2, 506}=24,7$, $p<0,001$). Både for den øvrige strandstrekningen mellom Makrellrød og Saltholmen og for kyststien er gjennomsnittsskåren samlet for alle brukergruppene 3,4. Men den øvrige strandstrekningen ($F_{3, 708}= 11,7$, $p<0,001$) er signifikant mindre viktig for campinggjestene enn for både lokalbefolkning ($p<0,001$), hytteeiere ($p<0,001$) og dagsbesøkende på Saltholmen ($p<0,001$). Kyststien ($F_{3, 709}= 4,5$, $p<0,005$) har signifikant større betydning for lokalbefolkningen enn for campinggjester ($p<0,05$) og dagsbesøkende på Saltholmen ($p<0,05$).

Tabell 10 Gjennomsnittsskår for de fire brukergruppenes mening om de ulike strandområdenes betydning. Svarskala fra 1 (ingen betydning) til 5 (svært viktig)

	Brukergruppe	N	Gjennomsnitt	Std.feil
Hvor viktig er Saltholmen for deg (strandbruk og trivsel)?	Lokalbefolkning	259	3,95	0,074
	Hytteiere	186	3,13	0,108
	Campinggjester	82	3,11	0,141
	Dagsbesøkende 2010	207	4,12	0,086
	Samlet	734	3,70	0,050
Hvor viktig er Ellingstranda for deg (for strandbruk og trivsel)?	Lokalbefolkning	253	2,75	0,087
	Hytteiere	174	1,86	0,086
	Campinggjester	82	2,23	0,145
	Dagsbesøkende 2010	-	-	-
	Samlet	509	2,36	0,060
Hvor viktig er strandstrekningen mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (strandbruk og trivsel)	Lokalbefolkning	256	3,62	0,083
	Hytteiere	183	3,40	0,106
	Campinggjester	83	2,58	0,158
	Dagsbesøkende 2010	190	3,49	0,107
	Samlet	712	3,41	0,054
Hvor viktig er Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for din egen trivsel)?	Lokalbefolkning	253	3,55	0,080
	Hytteiere	183	3,51	0,093
	Campinggjester	81	3,09	0,152
	Dagsbesøkende 2010	196	3,19	0,108
	Samlet	713	3,39	0,051

Tabell 11 viser strandområdenes betydning for de to gruppene strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere. De to friområdene Saltholmen ($t_{525}=-5,25$, $p<0,001$) og Ellingstranda ($t_{80,96}=-3,17$, $p<0,005$) har ulik betydning for disse to gruppene. Begge områdene har større betydning for de som ikke har hus/hytte med strandlinje. Det er ingen signifikante forskjeller når det gjelder de to øvrige områdenes betydning for disse to grupperingene.

⁵ Alle de tre brukergruppene som ble stilt spørsmålet; lokalbefolkningen, hytteeiere og campinggjester.

Tabell 11 Gjennomsnittskår for strandkantbeboeres og ikke-strandkantbeboeres mening om de ulike strandområdenes betydning. Svarskala fra 1 (ingen betydning) til 5 (svært viktig).

	Strandkant-beboer?	N	Gjennom-snitt	Std. Error Mean
Hvor viktig er Saltholmen for deg (strandbruk og trivsel)?	Ja	63	2,70	0,169
	Nei	464	3,64	0,062
Hvor viktig er Ellingstranda for deg (for strandbruk og trivsel)?	Ja	61	1,89	0,159
	Nei	448	2,43	0,064
Hvor viktig er strandstrekningen mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (strandbruk og trivsel)?	Ja	63	3,10	0,207
	Nei	459	3,42	0,065
Hvor viktig er Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for din egen trivsel)?	Ja	64	3,48	0,168
	Nei	453	3,46	0,060

Det ble også stilt spørsmål om hvorvidt respondentene foretrakk å gå tur langs den merkede kyststien eller langs strandkanten mellom Saltholmen og Makrellrød, på en skala fra 1 (foretrekker kyststien) via 3 (de er likeverdige) til 5 (foretrekker strandkanten). Gjennomsnittskåren samlet og for de tre gruppene er vist i **Tabell 12**. For alle respondentene samlet, var de to turområdene ganske likeverdige (snitt 2,9). Men det var signifikante forskjeller mellom brukergruppene ($F_{2,480}=5,5$, $p<0,005$); campinggjester foretrekker i større grad kyststien enn lokalbefolkningen ($p<0,05$). Det var ikke signifikante forskjeller mellom de som har hus/hytte ved strandkanten og de som ikke har det ($t_{512}=-1,915$, i.s.).

Tabell 12 De ulike brukergruppenes gjennomsnittsskår på spørsmål om hvorvidt de foretrekker strandkanten eller den merkede kyststien (svarskala fra 1 (foretrekker kyststien), via 3 (de er likeverdige), til 5 (foretrekker strandkanten)).

	N	Gjennomsnitt	Std. Error
Lokalbefolkning	237	3,08	0,088
Hytteiere	167	2,75	0,115
Campinggjester	79	2,53	0,147
Samlet	483	2,88	0,064

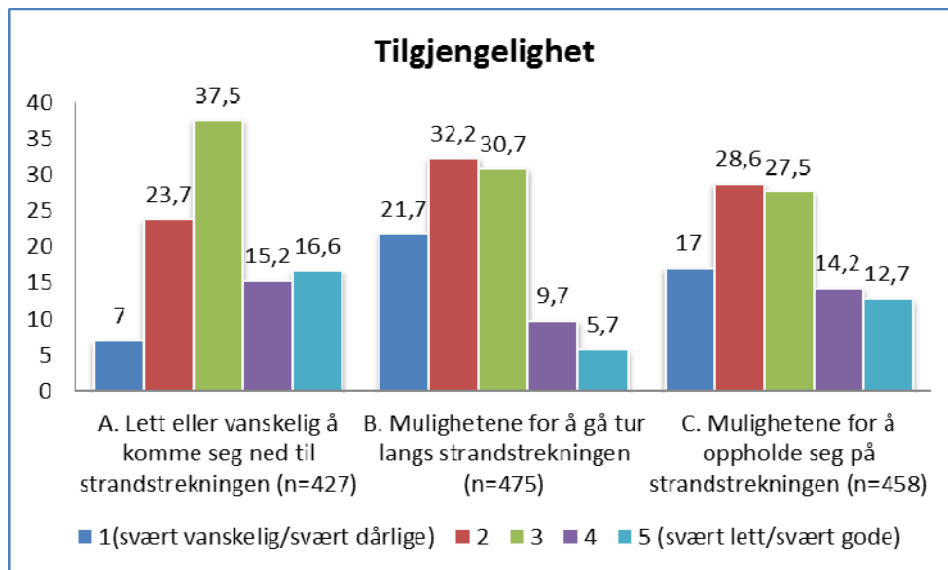
3.5 Opplevelsen av tilgjengelighet og rettigheter i strandsona

3.5.1 Tilgjengelighet?

De tre brukergruppene (lokalbefolkning, hytteiere, campinggjester) ble stilt tre spørsmål om tilgjengeligheten til og bruk av stranda mellom Saltholmen og Makrellrød. Spørsmålene lød:

- Er det lett eller vanskelig å komme seg fra offentlig vei og **ned til** denne strandstrekningen for friluftsmål? (spørsmål kun stilt til lokalbefolkning og hytteiere)
- Hvordan er mulighetene for å **gå tur langs** denne strandstrekningen?
- Hvordan er mulighetene for å **oppholde seg** (bading, soling, piknik m.m.) på denne stranda?

Respondentene ble bedt om å besvare spørsmålene på en skala fra 1 (svært vanskelig) til (5) (svært lett) for det første spørsmålet, og fra 1 (svært dårlige) til 5 (svært gode) på de to øvrige, se **Figur 8**.

Figur 8 Opplevelsen av tilgjengelighet til, og muligheten for ferdsel og opphold langs strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød.

Gjennomsnittskåren for de tre spørsmålene var henholdsvis 3,1, 2,5 og 2,8. Det å komme seg ned til strandstrekningen rangeres middels, mens det å gå tur langs strekningen vurderes som noe mer problematisk. Opphold langs strekningen rangeres midt i mellom de to øvrige. For sistnevnte spørsmål er det forskjeller mellom alle de tre brukergruppene ($F_{2, 455}=21,15$, $p<0,001$) (**Tabell 13**). Hytteeiere vurderer mulighetene som best, deretter følger lokalbefolkningen, mens campinggjesterne vurderer mulighetene som relativt dårlige.

Tabell 13 Brukergruppenes vurdering av mulighetene for å oppholde seg på stranda på strekningen mellom Saltholmen og Makrellrød. Svarskala fra 1 (svært dårlige) til 5 (svært gode).

Brukergruppe	N	Gjennomsnitt	Std. Error
Lokalbefolkning	231	2,67	0,076
Hytteiere	164	3,18	0,102
Campinggjester	63	2,06	0,136

Det er også signifikante forskjeller mellom hvordan strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere vurderer tilgjengeligheten, se **Tabell 14**. For alle tre spørsmål skårer strandkantbeboerne høyere enn ikke-strandkantbeboerne (henholdsvis $t_{425}=3,37$, $p<0,005$, $t_{473}=4,121$, $p<0,001$ og $t_{61,8}=4,996$, $p<0,001$). De som har egen strandlinje vurderer altså tilgjengeligheten til og mulighetene for både ferdsel og opphold langs strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød som bedre enn de som ikke har tilgang til egen strandlinje.

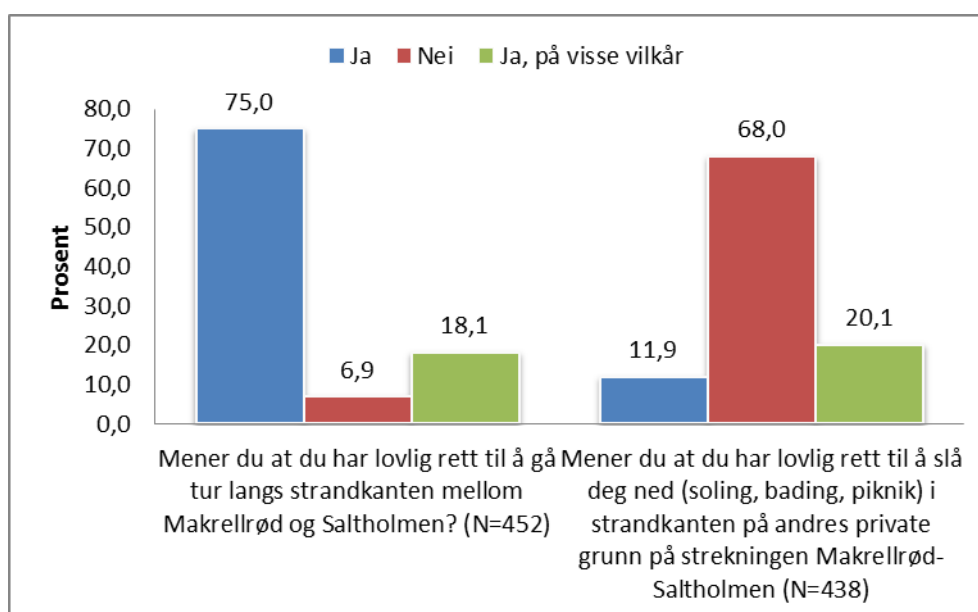
Tabell 14 Gjennomsnittskår på tilgjengelighetsspørsmålene for strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere. Se beskrivelse av skalaen i **Figur 8**.

	Strandkantbeboer?	N	Gjennomsnitt	Std. Error Mean
Er det lett eller vanskelig å komme seg fra offentlig vei og ned strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød for friluftsmål?	Ja	60	3,57	0,141
	Nei	367	3,03	0,060
Hvordan er mulighetene for å gå tur langs denne strandstrekningen (mellom Saltholmen og Makrellrød)?	Ja	59	3,00	0,153
	Nei	416	2,38	0,053
Hvordan er mulighetene for å oppholde seg (bading, soling, piknik m.m.) på denne stranda?	Ja	52	3,63	0,186
	Nei	406	2,66	0,059

3.5.2 Rettigheter?

De fleste respondentene mener at de har lovlig rett til å **gå tur langs strandkanten** mellom Makrellrød og Saltholmen (**Figur 9**). 75 % svarer ubetinget *ja* på spørsmål om dette, mens 18,1 % svarer *ja, på visse vilkår*. Det er ikke signifikante forskjeller mellom de ulike brukergruppene ($X^2(4)=5,34$, i.s.) eller mellom strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere ($X^2(2)=2,66$, i.s.).

Når det gjelder retten til å **slå seg ned** for soling, bading, piknik og lignende på privat grunn langs den samme strandstrekningen er oppfatningen mer eller mindre motsatt, i forhold til det å gå tur (**Figur 9**). Kun 12 % mener de har lovlig rett til å slå seg ned, mens 68 % mener de ikke har lovlig rett. Prosentandelen som svarer *ja, på visse vilkår* er tilnærmet lik som for spørsmålet om ferdsel. Det er heller ikke her forskjeller verken mellom de ulike brukergruppene ($X^2(4)=5,28$, i.s.) eller mellom strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere ($X^2(2)=5,87$, i.s.).

Figur 9 Opplevelsen av lovlige rettigheter for ferdsel og for opphold langs strandstrekningen mellom Makrellrød og Saltholmen.

3.6 Opplevelsen av møtet mellom gjest og beboer i den private sonen

3.6.1 Som gjest: Å gå eller oppholde seg nær hus/hytter/sjøbuer

De som går tur langs strandkanten ble bedt om å oppgi hvordan de opplever det å måtte gå nær hus/hytter mellom Makrellrød og Saltholmen og det å gå nær sjøbuer på Saltholmen (**Tabell 15**). Svarskalaen gikk fra 1 (svært ubehagelig) til 5 (helt greit). Både det å passere hus/hytter langs strandstrekningen når det ikke er folk tilstede og det å passere sjøbuene på Saltholmen – både når det er folk ved dem og ikke – fikk gjennomsnittskårer over middelerverdi; dvs. at det var «mer greit enn ubehagelig». Særlig det å passere sjøbuene når de ikke er i bruk virker relativt uproblematisk, gitt den høye gjennomsnittskåren (4,5).

Resultatene sier også at respondentene syns det er mer ubehagelig å passere **når det er folk tilstede** enn når det ikke er folk til stede, og dette gjelder for både hus/hytter langs strandstrekningen Makrellrød-Saltholmen og for sjøbuene på Saltholmen; det er likevel stor forskjell mellom det å passere nær bebodd **hus/hytte** og det å passe nær bebodd **sjøbu** på Saltholmen. Å passere hus/hytte blir altså opplevd som mer ubehagelig enn å passere sjøbu.

De ulike brukergruppene opplevde noen av de overnevnte forholdene ulikt (**Tabell 15**). Å gå nær hus/hytter når det ikke er folk der synes lokalbefolkningen er mindre ubehagelig enn hytteeiere, og hytteeierne synes det er mindre ubehagelig enn campinggjestene. Forskjellene er signifikante mellom alle tre brukergrupper ($F_{2, 431}=13,779$, $p<0,001$). Det er ikke signifikante forskjeller mellom brukergruppene når det er folk ved hus/hytter.

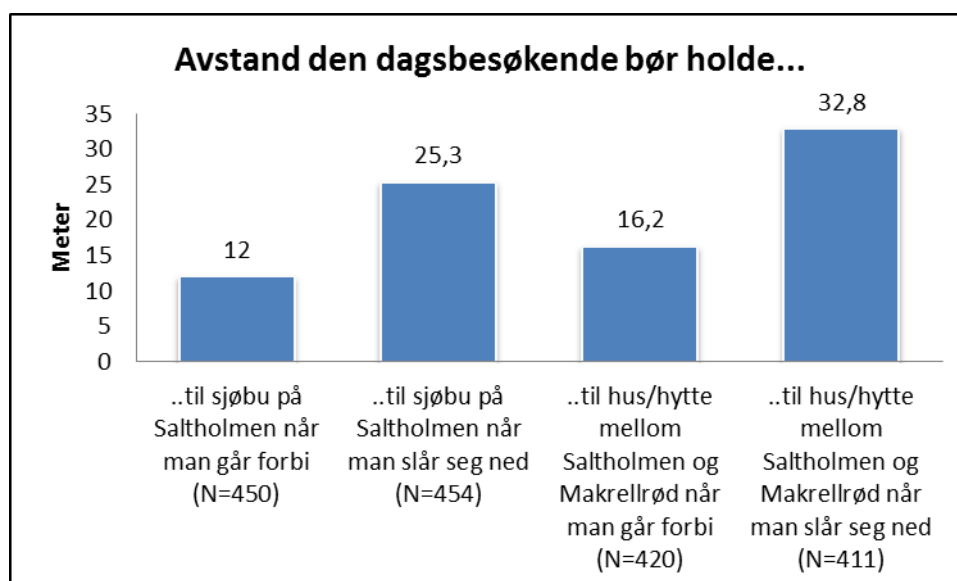
Å gå nær sjøbuer på Saltholmen når det ikke er folk der synes både hytteeiere og campinggjester er «mindre greit» enn lokalbefolkningen ($F_{2,469}=15,301$, $p<0,001$), men forskjellene er ikke veldig store. Det å gå nær sjøbuene når det er folk ved dem oppleves mer negativt av campinggjestene enn av lokalbefolkningen ($F_{2,469}=5,368$, $p<0,05$).

Tabell 15 Respondentenes opplevelse av å måtte passere nær hus/hytter mellom Saltholmen og Makrellrød, og nær sjøbuer på Saltholmen. Svarskala fra 1 (svært ubehagelig) til 5 (helt greit).

	Brukergruppe	N	Gjennomsnitt	Std. Error
Hvordan opplever du at du må gå nær hus/hytter når det IKKE er folk ved hyttene/husene (langs strandstrekningen Makrellrød - Saltholmen)?	Lokalbefolkning	223	3,93	0,082
	Hytteiere	149	3,50	0,101
	Campinggjester	62	3,03	0,190
	Total	434	3,65	0,063
Hvordan opplever du at du må gå nær hus/hytter når det ER folk ved hyttene/husene (langs strandstrekningen Makrellrød - Saltholmen)?	Lokalbefolkning	224	2,09	0,076
	Hytteiere	151	2,11	0,090
	Campinggjester	62	1,71	0,142
	Total	437	2,05	0,054
Hvordan opplever du at du må gå nær sjøbuene på Saltholmen når de IKKE er i bruk?	Lokalbefolkning	244	4,73	0,041
	Hytteiere	154	4,36	0,082
	Campinggjester	74	4,20	0,128
	Total	472	4,53	0,041
Hvordan opplever du at du må gå nær sjøbuene på Saltholmen når de ER i bruk?	Lokalbefolkning	245	3,62	0,083
	Hytteiere	154	3,32	0,100
	Campinggjester	73	3,11	0,167
	Total	472	3,44	0,061

Ikke-strandkantbeboere (gjennomsnittsskår 3,48) opplever det å gå nær sjøbuene på Saltholmen når de er i bruk greiere enn strandkantbeboere (gjennomsnittsskår 3,04) ($t_{470}=-2,239$, $p<0,05$).

Respondentene ble bedt om å oppgi hva de mente var **akseptabel avstand** en dagsbesøkende burde holde til hus/hytte mellom Saltholmen og Makrellrød og til sjøbu på Saltholmen når respektive bygninger er i bruk (**Figur 10**). Det ble stilt spørsmål om akseptabel avstand både når man går forbi og når man slår seg ned. Gjennomsnittsavstanden når man går forbi var 12 meter for sjøbu og 16 meter for hus/hytte. Gjennomsnittsavstandene ble fordoblet når det gjelder opphold (slå seg ned), henholdsvis 25 meter til Sjøbu på Saltholmen og 32 meter til hus/hytte mellom Saltholmen og Makrellrød. Vi ser altså at respondentene mener avstanden, både ved passering og opphold, bør være lengre når det er snakk om hus/hytte enn når det er snakk om sjøbu på Saltholmen. Vi ser også at respondentene mener avstanden bør være lengre når man skal slå seg ned enn når man bare går forbi (gjelder for både hus/hytter og sjøbuer).

Figur 10 Hva respondentene (i gjennomsnitt) mener er akseptabel avstand i meter som en dagsbesøkende bør holde – ved passering og ved opphold – til sjøbuer på Saltholmen og til hus/hytter mellom Saltholmen og Makrellrød, når bygningene er i bruk.

Det var forskjell mellom lokalbefolkningen og campinggjestene når det gjaldt akseptabel avstand ved passering av sjøbu på Saltholmen ($F_{2, 447}=5,797$, $p<0,05$). Campinggjestene mente avstanden burde være lenger (gjennomsnittsskår 15,2 meter) enn lokalbefolkningen (gjennomsnittsskår 10,1 meter).

Tabell 16 viser gjennomsnittsavstandene for de to gruppene strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere. Det var signifikante forskjeller mellom de to gruppene når det gjaldt det å gå forbi både sjøbu ($t_{448}=2,389$, $p<0,05$) og hus/hytte ($t_{418}=3,022$, $p<0,005$). Strandkantbeboere mener avstanden bør være lengre enn ikke-strandkantbeboere, for sjøbu oppga de 4 meter lenger og for hus/hytte 7 meter lenger. For opphold var det ikke signifikante forskjeller.

Tabell 16 Gjennomsnittsskår oppgitt i meter for den avstanden strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere mener er akseptabel å holde til sjøbu på Saltholmen, og hus/hytte i strandkanten mellom Saltholmen og Makrellrød, både ved passering og for opphold, når husværet er i bruk.

	Strandkant-beboer?	N	Gjennom-snitt	Std. Error Mean
Akseptabel avstand for dagsbesøkende som går forbi en sjøbu som er i bruk	Ja	52	15,85	1,583
	Nei	398	11,51	0,623
Akseptabel avstand for dagsbesøkende som slår seg ned ved sjøbu i bruk	Ja	52	30,98	3,125
	Nei	402	24,63	1,392
Akseptabel avstand for dagsbesøkende som går forbi hus/hytte i bruk	Ja	51	22,60	2,582
	Nei	369	15,33	0,820
Akseptabel avstand for dagsbesøkende som slår seg ned ved hus/hytte i bruk	Ja	44	40,48	4,006
	Nei	367	31,95	1,653

3.6.2 Som beboer: Eiere av hus/hytter/sjøbuers opplevelse av allmennhetens bruk av strandkanten nær huset/hytta/sjøbua

De som har bolig eller hytte i «første rad» ved strandkanten ble også stilt spørsmål om andre sin ferdsel og opphold i nærheten av huset/hytta, og hva de synes om dette.

Tabell 17 viser hvor mye ferdsel det er i nærheten av egne hus/hytter. 46,7 % oppgir at seks eller flere personer passerer hver dag. Over 60 % oppgir at den forekommer for det meste innenfor 10 meter (**Tabell 18**).

Tabell 17 Omtrentlig antall personer som passerer forbi respondentenes hus/hytter/sjøbuer i strandkanten om sommeren (N=92)

Antall personer	Prosent	Kumulativ prosent
Ingen	4,3	4,3
En person i uka	6,5	10,9
2-5 i uka	16,3	27,2
En om dagen	9,8	37,0
2-5 om dagen	16,3	53,3
6-10 om dagen	14,1	67,4
Mer enn 10 personer om dagen	32,6	100,0

Tabell 18 Omtrent hvor nær hus-/hytte-/sjøbuvegg det meste av ferdselen foregår (N=86).

Avstand	Prosent	Kumulativ prosent
Mindre enn 2 m	14,0	14,0
2-5 meter	20,9	34,9
5-10 meter	25,6	60,5
10-15 meter	4,7	65,1
15-25 meter	15,1	80,2
25-50 meter	15,1	95,3
Mer enn 50 meter	4,7	100,0

Så mange som 93,2 % (N=82) oppgir også at strandkanten langs huset/hytta/sjøbua brukes til bading/soling/piknik/annet opphold. Mange bruker stranda selv, mens omtrent en tredel oppgir at den brukes av faste gjester som de kjenner, en fjerdedel sier at stranda brukes av hvem som helst (**Tabell 19**). Brukshyppigheten blant andre enn venner/familie vises i **Tabell 20**. 55 % oppgir at det vanligvis ikke er noen som oppholder seg der en fin sommerdag og i underkant av 20 % oppgir flere enn 10 personer. Det ble også stilt spørsmål om hvilken avstand de besøkende holdt til hus/hytte/sjøbu ved opphold (**Tabell 21**). Avstanden er generelt lengre ved opphold enn ved passering. Cirka 30 % oppgir at folk slår seg ned nærmere enn 10 meter fra hus/hytte/sjøbu.

Tabell 19 Hvem som bruker stranda ved huset/hytta/sjøbua til bading/soling/piknik/annet opphold (N=82). Respondentene kunne krysse av for alle brukerkategorier som passet.

Hvem	Prosent
Min familie/mine venner	81,7
«Faste» gjester som jeg/vi kjenner	30,5
«Faste» gjester som jeg/vi ikke kjenner	13,4
Hvem som helst	25,6

Tabell 20 Hvor mange (utenom egne venner/familie) som vanligvis oppholder seg på stranda ved huset/hytta/sjøbua en fin sommerdag (N=78)

Antall personer	Prosent	Kumulativ prosent
Ingen	55,1	55,1
2-5 personer	17,9	73,1
6-10 personer	9,0	82,1
Mer enn 10 personer	17,9	100,0

Tabell 21 Omtrent hvor nær hus-/hytte-/sjøbuveggen folk slår seg ned for opphold (N=52)

Avstand	Prosent	Kumulativ prosent
Mindre enn 2 m	7,7	7,7
2-5 meter	7,7	15,4
5-10 meter	15,4	30,8
10-15 meter	13,5	44,2
15-25 meter	28,8	73,1
25-50 meter	13,5	86,5
50-100 meter	1,9	88,5
Mer enn 100 meter	11,5	100,0

De fleste opplever denne **ferdselen forbi** som *grei* (**tabell 22**). Når vi kryssjekker spørsmålene om beboernes opplevelse av det at folk passerer og hvor nær folk faktisk passerer, så viser det seg at passeringsavstand ikke har noen betydning for hvordan ferdselen forbi oppleves ($F_{6,79}=0,831$, i.s.). Det er heller ingen signifikante forskjeller mellom eiere av hus og eiere av hytter/sjøbuer ($t_{91}=1,197$, i.s.).

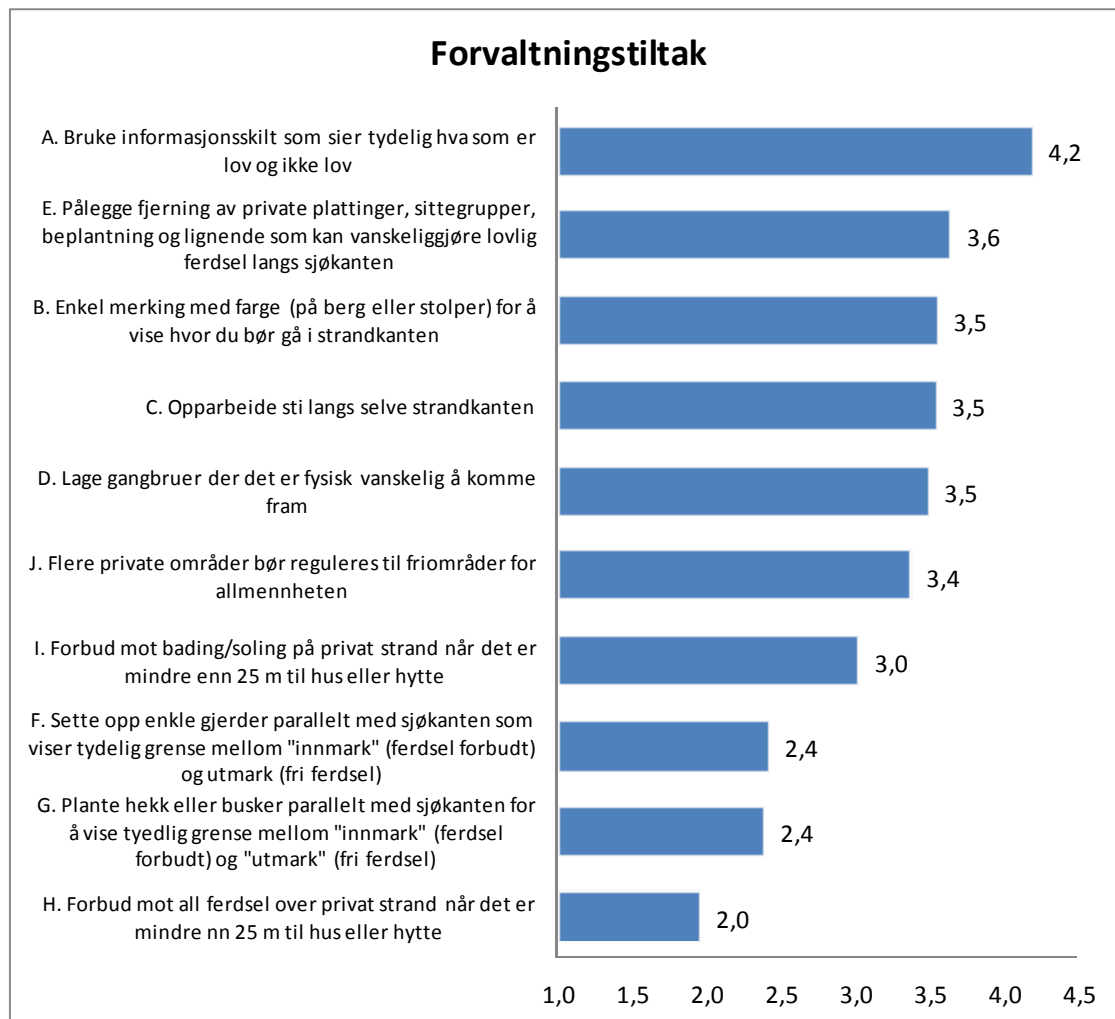
Opphold på stranda ved huset/hytta oppleves som mer ubehagelig enn ferdsel forbi; gjennomsnittskåren ligger midt mellom *grei* og *ubehagelig* (**Tabell 22**). Heller ikke når folk slår seg ned så ser den faktiske avstanden som gjestene holder til hus/hytte/sjøbu-veggen å ha noen innvirkning for hvor *greit/ubehagelig* beboeren opplever dette ($f_{7,41}=1,217$, i.s.). Og det er ingen signifikante forskjeller mellom eiere av hus og eiere av hytter/sjøbuer ($t_{61}=1,946$, i.s.).

Tabell 22 Hvordan ferdsel/opphold i nærheten av hus/hytte/sjøbu oppleves av eieren. Svarskala fra 1 (svært ubehagelig) til 5 (helt greit).

	N	Gjennomsnitt	St.error Mean
Hvordan ferdsel forbi huset/hytta oppleves	93	4,00	0,127
Hvordan opphold på stranda ved huset/hytta oppleves	66	3,00	0,217

3.7 Forvaltningstiltak i strandsona

Respondentene ble bedt om å vurdere 10 mulige forvaltningstiltak i strandsona. De ble bedt om å svare generelt, uten å vurdere tiltakene spesifikt knyttet til Saltholmen. Gjennomsnittskårene (svarskala fra 1 (*svært dårlig tiltak*) til 5 (*svært godt tiltak*)) for de ulike tiltakene vises i **Figur 11**.

Figur 11 Gjennomsnittsverdier for vurderingen av «Mulige forvaltningstiltak i konfliktfylte strandsoner». Tiltakene er rangert på en skala fra 1 (svært dårlig tiltak) til 5 (svært godt tiltak).

Det tiltaket respondentene stiller seg mest positive til er informasjon om hva som er tillatt og ikke i form av skilting. Annen synlig «informasjon», som fargemerking for å angi hvor man bør ferdes, rangeres også relativt høyt (3,5). Respondentene er også positive til at privatiserende gjenstander som plattinger, sittegrupper etc. som vanskeliggjør lovlig ferdsel fjernes. Fysisk tilrettelegging i form av opparbeidelse av sti (3,5) og oppsetting av gangbruer rangeres relativt høyt (3,5). Fysiske tiltak som viser grensen mellom innmark og utmark, både i form av gjerder (2,4) og hekk/busker (2,4) er mindre populære. De to forbudstiltakene på privat strand ble vurdert noe ulikt: Respondentene er mer positive til at bading/soling (3,0) bør forbys enn ferdsel (2,0), når det skjer nærmere enn 25 m fra huset/hytta. Regulering av flere private områder til friområder for allmennheten vurderes også ganske høyt (3,4).

Noen av tiltakene vurderes ulikt av **brukergruppene**. For de tiltakene der det er forskjeller så er denne stort sett mellom lokalbefolkning og hytteeiere. For de to tiltakene å lage gangbruer der det er fysisk vanskelig å komme frem ($F_{2, 515}=4,6$, $p<0,05$) og pålegge fjerning av private plattinger/sittegrupper etc. ($F_{2, 521}=7,4$, $p<0,05$) er lokalbefolkningen mer positive enn hytteeiere. For førstnevnte tiltak er også campinggjestene mer positive enn hytteeiere. For de to forbudstiltakene om henholdsvis ferdsel ($F_{2, 514}=4,43$, $p<0,05$) og bad/soling ($F_{2, 515}=8,77$, $p<0,001$) på privat strand nærmere enn 25 til hus/hytte er imidlertid lokalbefolkningen mer negativ enn hytteeiere. Regulering av flere private områder til friområder ($F_{2, 512}=5,37$, $p<0,05$) vurderes mer positivt av lokalbefolkningen enn av hytteeiere. For de øvrige fem tiltakene er det ingen signifikante forskjeller mellom de ulike brukergruppene.

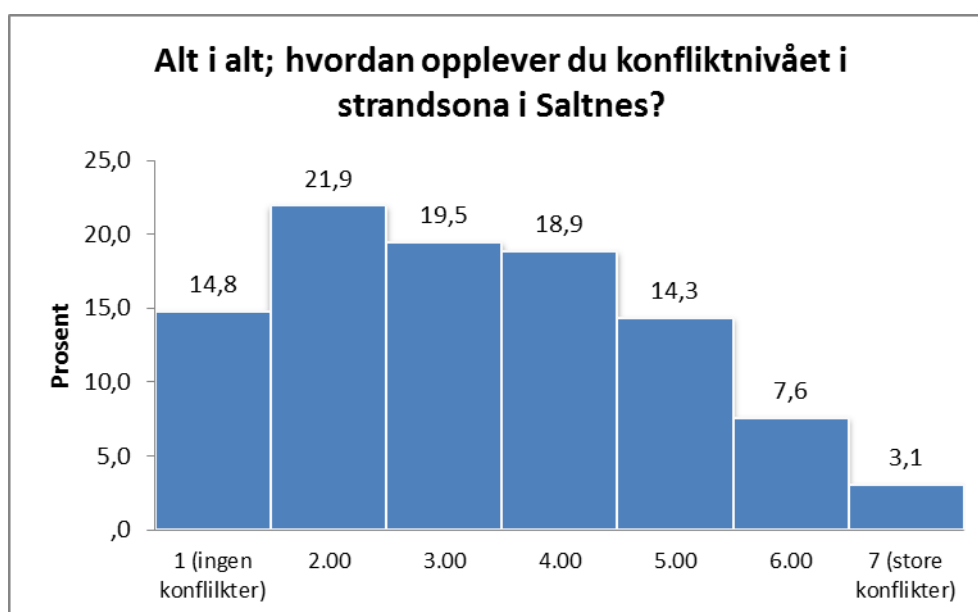
For de fleste tiltakene var det forskjeller i vurderingene mellom **strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere**. Fysisk tilrettelegging i form av opparbeidelse av sti ($t_{519}=-8.762$, $p<0,001$) og oppsetting av gangbruer ($t_{516}=-6.804$, $p<0,001$) ble ansett som bedre tiltak av ikke-strandkantbeboere. Det samme gjelder for fysiske tiltak som kan vise grensen mellom innmark og utmark, både i form av gjerder ($t_{517}=-3.741$, $p<0,001$) og hekk/busker ($t_{520}=-3.902$, $p<0,005$), og det å pålegge fjerning av privatiserende gjenstander som plattinger, sittegrupper o.l. ($t_{522}=-5.120$, $p<0,001$). For begge forbudstiltakene på privat strand nærmere enn 25 meter til hus/hytte var det også forskjeller. Strandkantbeboere er mer positive til forbud både mot ferdsel ($t_{515}=3.958$, $p<0,005$) og bading/soling ($t_{516}=7.212$, $p<0,001$) enn ikke-strandkantbeboere. Regulering av private områder til friområder for allmennheten fikk langt lavere gjennomsnittsskår hos strandkantbeboere ($t_{513}=-6.699$, $p<0,001$).

To av de mest populære tiltakene, tiltak A: *Informasjonsskilt som sier tydelig hva som er lov og ikke lov*, og tiltak B: *Enkel fargemerking på berg eller stolper for å vise hvor en bør gå*, ble vurdert like positivt av alle tre brukergruppene og av både strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere.

Effekten av partipolitisk syn ble analysert i forhold til vurderingen av de ulike forvaltningstiltakene. Det ga utslag på holdninger til ett av tiltakene. Tiltak J: *Å regulere flere områder til friområder for allmennheten* viste forskjeller knyttet til partitilhørighet ($f_{7,264}=2,619$, $p<0,05$). De som stemte AP ved siste stortingsvalg stilte seg mer positive til tiltaket (gjennomsnittsskår 3,7) enn de som stemte H (gjennomsnittsskår 2,9). For de andre forvaltningstiltakene var det ikke signifikante forskjeller mellom partipolitisk syn og vurdering av tiltakene.

3.8 Konfliktnivået i strandsona i Saltnes

Figur 12 viser hvordan konfliktnivået i strandsona i Saltnes oppleves. Gjennomsnittsskåren var 3,31 (SE=0.074) (se **Tabell 23**) på en skala fra 1 (= ingen konflikter) til 7 (= store konflikter).

Figur 12 Fordeling av alle respondentenes opplevelse av konfliktnivået i strandsona i Saltnes (N=488).

Lokalbefolkningen (se **tabell 23**) opplever større grad av konflikt enn campinggjestene ($F_{2,485}=7,714$, $p<0,005$). Det er også forskjell mellom strandkantbeboere og ikke-

strandkantbeboere ($t_{486}=-1.998$, $p<0,05$). Ikke-strandkantbeboere opplever større grad av konflikt enn strandkantbeboere (gjennomsnittsskår var henholdsvis 3,4 og 2,9 for de to gruppene).

Tabell 23 Brukergruppens gjennomsnittssvar på spørsmålet: Alt i alt; hvordan opplever du konfliktnivået i strandsona i Saltnes? Svarskala fra 1 (ingen konflikter) til 7 (store konflikter).

Brukergruppe	N	Gjennomsnitt	Std. error
Lokalbefolkning	239	3,6	0,109
Hytteiere	185	3,2	0,113
Campinggjester	64	2,7	0,191
Samlet	488	3,3	0,074

4 Oppsummering

Hovedmålene for prosjektet er å forsøke å få frem kunnskap om hvordan ulike brukergrupper i en tett bebygd kystsona erfarer og forstår de to forholdene *allmenn tilgang til strandsona* og *beskyttelse av privatlivets fred*. Resultater fra prosjektet blir presentert gjennom flere publikasjoner og kanaler. Denne rapporten har vi kalt en dokumentasjonsrapport, fordi den gir en beskrivende (og ikke drøftende) framstilling av resultater fra fire spørreundersøkelser. I tillegg til oppsummerte resultater for alle gruppene, så har vi undersøkt likheter/forskjeller mellom ulike *Brukergrupper* og mellom *Strandkantbeboer/ikke-strandkantbeboer*. Begge disse to gruppevariablene inkluderer de tre kategoriene av interessenter, lokalbefolkning, hytteeiere og besøkende til kystsona i Saltnes. «De besøkende» omfatter både campinggjester på Rubingen camping og dagsbesøkende til Saltholmen. Hele datasettet gjelder altså fire ulike spørreundersøkelser, til: 1) dagsbesøkende på Saltholmen, 2) lokalbefolkningen i Saltnes, 3) hytteeierne i Saltnes og 4) de «faste» campinggjestene på Rubingen. Dagsbesøkende på Saltholmen fylte ut et enklere skjema og er i liten grad inkludert i kapittel 4.1, men presenteres under 4.2.

Vi har også undersøkt hvordan respondentene bruker og opplever verdien av disse fire lokale strand- eller bruksområdene: De to kommunale friområdene Saltholmen og Ellingstranda, den private strandsona mellom Saltholmen og Makrellrød, og den merka kyststien gjennom Saltnes.

4.1 Hovedfunn samlet for fastboende, hytteeiere og campinggjester

Strandkanten i Saltnes (samla sett) brukes mye av både lokalbefolkning, hytteeiere og campinggjester. Sommeren er den klart mest populære årstiden, men også våren og høsten brukes strandsona relativt mye. Vinterbruken er mye lavere. Bading/soling, avslapping i strandkanten, turgåing og båtbruk/fiske er populære aktiviteter. Bruksomfanget for de ulike delområdene må sies å være middels, både Saltholmen, kyststien og resten av strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød brukes *en del*, mens Ellingstranda brukes *lite*. Selv om kyststien ser ut til bli mest brukt, så er det Saltholmen som får høyest skår når det gjelder **områdenes betydning** for respondentenes strandbruk og trivsel⁶. De tre områdene Saltholmen, strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød og kyststien rangeres mellom «middels» og «viktig» når det gjelder hvilken betydning de har for respondentene, Ellingstranda skårer lavest, litt under middels viktig. Strandkanten og kyststien blir rangert som to like viktige turstrekninger.

Tilgjengeligheten til strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød vurderes fra middels god til noe problematisk. Det å komme seg ned til stranda rangeres som middels vanskelig, det å gå tur langs stranda som noe mer problematisk, mens muligheten for opphold langs stranda plasserer seg midt i mellom. Når det gjelder hva **folk opplever som sine lovlige rettigheter**, så mener ¾ at de har lovlig rett til å ferdes langs denne strandstrekningen, men når det gjelder retten til opphold (soling, bading, piknik) så mener nesten like mange at de *ikke* har lovlig rett til dette.

På Saltnes ligger ofte hus, hytter og sjøbuer ganske nær sjøkanten. **Det å gå nær** sjøbuene på Saltholmen oppleves greiere enn det å gå nær hus/hytter langs strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød. Det oppleves også mer ubehagelig å passere når det er folk til stede ved bygningene enn når det ikke er det; dette gjelder både hus/hytter og sjøbuer. Å passere hus/hytter når folk er tilstede der oppleves mest ubehagelig.

⁶ Dagsbesøkende til Saltholmen er inkludert blant respondentene som har besvart spørsmål om den opplevde betydningen av de tre strandområdene Saltholmen, resten av strekningen mellom Saltholmen og Makrellrød og kyststien. Spørsmålet om Ellingstrandens betydning ble bare stilt til de tre øvrige gruppene; lokalbefolkning, hytteeiere og campinggjester.

Vi har også spurt om **akseptable avstander** (i meter) som en gjest bør holde til en beboer (hus/hytte/sjøbu); respondentene mener denne avstanden kan være mindre til sjøbuene på Saltholmen (12 meter for ferdsel og 25 meter for opphold) enn til hus/hytter langs strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød (henholdsvis 16 meter for ferdsel og 32 meter for opphold). Det aksepteres generelt en kortere avstand til hus/hytte/sjøbu ved ferdsel forbi enn når en slår seg til for soling, bading, piknik mm.

Nesten alle som har hus/hytte/sjøbu i «første rad» ved strandkanten oppgir at det **sommerstid passerer folk forbi eiendommen**; nær halvparten oppgir at det passerer seks eller flere personer forbi daglig. Over 60 % av denne ferdselen foregår for det meste nærmere enn 10 meter fra hus-/hytteveggen. Imidlertid opplever de fleste denne ferdsel forbi som *grei*, og når vi kryssjekker spørsmålene om beboernes opplevelse av det at folk passerer og hvor nær folk faktisk passerer, så viser det seg at passeringsavstand ikke har noen betydning for hvordan ferdselen forbi oppleves. Over 90 % oppgir også at strandkanten langs tomtene deres brukes til opphold i form av soling/bading/piknik, men en stor del av denne bruken er knyttet til respondentens egen bruk (inkludert familie/venner). At andre (utenom egen familie/venner) slår seg ned på nærstranda oppleves som mer ubehagelig enn at folk ferdes forbi, men heller ikke når folk slår seg ned så ser den faktiske avstanden som gjestene holder til hus/hytte/sjøbu-veggen å ha noen innvirkning for hvor greit/ubehagelig beboeren opplever dette. Det mønsteret vi kan lese ut av disse resultatene er bare at det er mer ubehagelig for de som har hus/hytte i strandkanten at folk slår seg ned enn at de går forbi.

Seks av de ti foreslåtte **forvaltningstiltakene** for å dempe eventuelle konflikter i strandsoner får gjennomsnittsskår over middelveien (= 3). *Informasjonsskilt* er det tiltaket som anses som det beste, og tiltaket rangeres likt uavhengig av hvilken brukergruppe de representerer eller om de er strandkantbeboere eller ikke. Et annet positivt vurdert tiltak som alle grupper svarer likt på er forslaget om *enkel merking med farge for vise hvor en bør gå i strandkanten*. *Ferdsels- og oppholdsforbud nærmere enn 25 meter fra hus/hytte*, og det å *lage tydelige grenser mellom innmark og utmark vha. hekk eller gjerder* er de tre tiltakene som rangeres lavest.

Respondentene opplever verken spesielt høy eller spesielt lav **grad av konflikt i strandsona** i Saltnes, konfliktnivået oppleves som middels.

4.2 Hovedfunn for hver av brukergruppene

Lokalbefolkningen

Lokalbefolkningen bruker strandkanten i Saltnes til alle årstider, hovedsakelig sommer, vår og høst, men til dels også vinterstid. Lokalbefolkningen er den brukergruppen som rapporterer høyest bruk av alle de ulike strandområdene (inkludert kyststien); for Saltholmen og Ellingstranda er bruken signifikant større enn for de to øvrige brukergruppene, og for bruken av strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød er den signifikant større enn campinggjestenes bruk. Med unntak av Ellingstranda får alle strandområdene gjennomsnittsskår over middelveien når det gjelder betydningen områdene har for respondentenes strandbruk og trivsel. Grovt sagt så betyr alle strandområdene mer for lokalbefolkningen enn for de andre brukergruppene, med et visst unntak for Saltholmens store betydning for de dagsbesøkende. Til turging mener lokalbefolkningen at kyststien og strandkanten er likeverdige.

Lokalbefolkningen mener mulighetene for opphold langs strandkanten mellom Saltholmen og Makrellrød er litt under middels gode, det betyr at de mener muligheten er noe dårligere enn det hytteeierne mener og noe bedre enn det campinggjestene mener.

Lokalbefolkningen opplever det å gå nær både hus/hytter og sjøbuer når folk ikke er tilstede som forholdsvis greit og mindre problematisk enn de to andre brukergruppene. Når bygningene

er i bruk er opplevelsen noe mer ubehagelig, og spesielt ubehagelig er det å passere hus/hytter i bruk, men her skiller ikke lokalbefolkningen seg fra de øvrige brukergruppene. I vurderingene av ulike forvaltningstiltak i strandsona er det generelle inntrykket at lokalbefolkningen svarer som om de er positive til at allmennheten skal ha mulighet til ferdsel langs strandsoner. Tiltakene *å lage gangbruer der det fysisk er vanskelig å komme frem, pålegge fjerning av private plattinger/sittegrupper* og *det å regulere flere private områder til friområder for allmennheten* rangeres generelt relativt høyt og høyere av lokalbefolkningen enn av hytteeiere. For forbudstiltakene; *forbud mot ferdsel og bading/soling på privat strand nærmere enn 25 fra hus/hytte*, er de mer negative enn hytteeiere. Lokalbefolkningen skiller seg ikke fra campinggjestene i vurderingene av noen av tiltakene.

Konfliktnivået i Saltnes oppleves som middels. Samtidig er lokalbefolkningen den brukergruppen som opplever konfliktnivået i Saltnes som størst og signifikant større enn campinggjestene.

Hytteiere

Sommeren er den klart viktigste årstiden for bruk av strandkanten, men også våren og høsten brukes av mange. Nesten ingen av hytteeierne bruker strandkanten vinterstid. Hytteeierne bruker av de fire ulike strandområdene er enten noe lavere eller lik den gjennomsnittlige bruken. De bruker Saltholmen mindre enn lokalbefolkningen. Hytteeierne er den gruppa som bruker Ellingstranda minst og dette friområdet har også liten betydning for dem. Det er kyststien og resten av strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød som betyr mest for hytteeierne, tett fulgt av Saltholmen, verdsettingen av alle disse tre områdene rangeres over middels høyt.

Når det gjelder muligheten for å oppholde seg langs strandkanten mellom Saltholmen og Makrellrød mener hytteeierne muligheten for dette er bedre enn det de to øvrige brukergruppene gjør. Hytteeierne opplever det å gå nær hus/hytter når folk ikke er tilstede som «litt mer greit enn ubehagelig», og de posisjonerer seg mellom lokalbefolkningen som mener det er enda litt greiere og campinggjestene som mener det er mer ubehagelig. Å gå forbi sjøbuene når det ikke er folk tilstede oppleves ganske greit av hytteeierne, men likevel noe mindre greit enn det lokalbefolkningen opplever. Når det er folk til stede oppleves det mer ubehagelig enn når det ikke er folk til stede, både ved passering av hus/hytter og sjøbuer, men her skiller ikke hytteeierne seg fra de øvrige brukergruppene.

Når det gjelder vurdering av ulike forvaltningstiltak i strandsona så ser det ut til at hytteeiere er noe mer i favør av tiltak som beskytter privatlivets fred og noe mer restriktive til tiltak i favør av allmennhetens ferdsel. De er noe mindre positive til både *oppsetting av gangbruer*, pålegg om *å fjerne plattinger/sittegrupper o.l.*, og til at *flere private områder bør reguleres til friområder* enn lokalbefolkningen. Samtidig er de mindre negative til *forbudstiltakene om ferdsel og opphold på privat strand nærmere enn 25 meter fra hus/hytte* enn det lokalbefolkningen er.

Hytteeierne rangerer konfliktnivået i Saltnes like under middelveien, dette skiller dem ikke signifikant fra de øvrige to brukergruppene.

Campinggjester

Sommeren er den dominerende årstiden for bruk av strandkanten, men både vår- og noe høstbruk forekommer også. Nesten ingen benytter strandkanten vinterstid. Bruksomfanget for alle de fire strandområdene er under middels. Med unntak av kyststien bruker campinggjestene alle områdene mindre enn lokalbefolkningen og alle områdene er mindre viktige for campinggjestene enn for lokalbefolkningen. Campinggjestene er den gruppen som synes strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød er minst viktig. Saltholmen og kyststien er mest brukt og disse to områdene har også størst betydning for campinggjestenes strandbruk og trivsel. Campinggjestene foretrekker å bruke Rubingenstranda fremfor Ellingstranda, og de synes også det er greit at andre enn faste campinggjester benytter Rubingenstranda.

Campinggjestene vurderer mulighetene til å oppholde seg langs strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød som relativt dårlige og de skiller seg fra lokalbefolkningen og hytteeierne som mener mulighetene er bedre. Når det gjelder muligheten for å komme seg ned til strandkanten eller å gå langs den, skiller de seg ikke fra de øvrige brukergruppene.

Campinggjestene opplever det å gå nær sjøbuene på Saltholmen mer ubehagelig enn lokalbefolkningen, dette gjelder både når sjøbuene er i bruk og når de ikke er det. Imidlertid oppleves ingen av forholdene veldig ubehagelige: når det er folk til stede vurderes dette som «midt mellom greit og ubehagelig», og når det ikke er folk til stede som ganske greit. Campinggjestene mener også at avstanden ved passering av sjøbu i bruk bør være lenger enn det lokalbefolkningen mener (henholdsvis 15 mot 10 meter). Campinggjestene synes det å gå nær hus/hytter når det ikke er folk til stede er midt i mellom ubehagelig og greit, de er likevel den brukergruppen som synes dette er mest ubehagelig.

Campinggjestene skiller seg ikke fra de øvrige brukergruppene når det gjelder vurderinger av de ulike forvaltningstiltakene, med ett unntak: *Å lage gangbruer der det er fysisk vanskelig å komme frem* vurderer de som et bedre tiltak enn det hytteeierne gjør.

Campinggjestene er den brukergruppa som opplever minst grad av konflikt i Saltnes, og de skiller seg signifikant fra lokalbefolkningen som opplever noe større konfliktnivå.

Dagsbesøkende til Saltholmen

20 % av de dagsbesøkende til Saltholmen var fra Saltnes, det vil si at relativt mange kom fra andre steder enn lokalområdet. Ytterligere 35 % var fra andre steder i Østfold fylke (Råde, Fredrikstad, Rygge, Moss, Østfold ellers), mens andelen besøkende fra Oslo-området var den største på 34 %. Vi har regnet ut at minst 38 % kom dagstilreisende fra et sted utenfor Saltnes. 30 % av respondentene sier de eier eller har bruksrett til hytte i Saltnesområdet.

Ikke overraskende er Saltholmen viktig for de dagsbesøkende hit. Omtrent halvparten oppgir at de også bruker strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød og tilsvarende prosentandel oppgir at de bruker kyststien.

4.3 Hovedfunn for strandkantbeboere og ikke-strandkantbeboere

Ikke-strandkantbeboerne bruker de offentlige friområdene Saltholmen og Ellingsstranda mer enn strandkantbeboerne, og disse områdene betyr også mer for dem. Kyststien brukes mer av strandkantbeboerne; imidlertid er ikke den opplevde betydningen av kyststien forskjellig fra ikke-strandkantbeboerne.

Når det gjelder tilgjengeligheten til strandkanten mellom Saltholmen og Makrellrød ble det stilt spørsmål om hvor lett det var å komme seg ned til strekningen og hvordan mulighetene var både for ferdsel og opphold langs strekningen. Strandkantbeboerne vurderte alle de tre forholdene som bedre enn ikke-strandkantbeboerne.

I forhold til å passere nær hus/hytter langs strandstrekningen mellom Saltholmen og Makrellrød og sjøbuer på Saltholmen, er det bare det å passere nær sjøbuer i bruk som oppleves ulikt av de to gruppene; ikke-strandkantbeboerne opplever dette noe greiere. Den samme tendensen sees når det gjelder avstanden man mener dagsbesøkende bør holde når de *går forbi* hus/hytte og sjøbu i bruk; strandkantbeboerne oppgir lengre avstander enn ikke-strandkantbeboerne.

Også når det gjelder holdninger til forvaltningstiltak sees samme tendens. Tiltak som vil gjøre allmennhetens ferdsel lettere blir mer favorisert av ikke-strandkantbeboere; det gjelder *opparbeidelse av sti, oppsetting av gangbruer, fysiske tiltak i form av gjerder eller hekk/busker for å*

skille innmark/utmark, og pålegg om fjerning av privatiserende gjenstander som plating/sittegrupper etc. Motsatt var det slik at tiltak som i større grad beskytter eller utfordrer privatlivets fred og private interesser: forbud mot både ferdsel og opphold på privat strand nærmere enn 25 meter fra hus/hytte fikk høyere skår, og regulering av private områder til friområder for allmennheten langt lavere skår blant strandkantbeboerne.

Ikke-strandkantbeboerne opplever noe større grad av konfliktnivå i Saltnes, selv om konfliktnivået rangeres under middels for begge gruppene.

5 Referanser

- Nordbeck, O. E. et al. (In prep.) Kartlegging av tilgjengelighet i strandsonen – mer samarbeid og bedret statistikk i fremtiden (arbeidstittel).
- Reusch, M. (2012). *Allemannsretten – Friluftslivets rettsgrunnlag*. Flux forlag
- Reusch, M. (2010). Utmarksbegrepet i friluftsløven – mot et nytt innhold? *Tidsskriftet Utmark* 1 2010.
- Skjeggedal, T., Vistad, O. I. & Skår, M. (2011). Plan og virkelighet i bebygd strandsone. *Tidsskriftet Utmark* 1 & 2 2011. (www.utmark.org)
- Skår, M., Vistad, O. I. & Wold, L. C. (2011). *Om privatlivets fred og allmennhetens ferdsel i strandsona: spenninger og muligheter*. *Tidsskriftet Utmark* 1 & 2 2011. (www.utmark.org)
- SSB 2011. Bygging i strandsonen, 2000-2010. Byggeaktiviteten i strandsonen tok ny fart. <http://www.ssb.no/emner/01/01/20/strandsone/index.html>
- St.meld. nr. 26 (2006-2007). *Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand*. Oslo: Miljøverndepartementet,
- Vistad, O. I., Skår, M., Mehmetoglu, M. & Wold, L. C. (in prep.). Balancing public access and privacy concerns in developed coastal zones. Factors influencing attitudes towards possible management actions (arbeidstittel).

Vedlegg 1-4

Vedlegg 1

Nr: _____

Temp: _____ °C

Vær: _____

Spørreundersøkelse på Saltholmen, sommeren 2010

Kjære bruker av Saltholmen!

Norsk institutt for naturforskning (NINA) gjennomfører en studie på Saltnes der vi undersøker ulike grupper bruk, tilgjengelighet og opplevelse av strandsona, og holdninger til hvordan strandsona bør brukes. Fastboende, hytteeiere, campinggjester og dagsbesøkende er alle aktuelle brukergrupper av strandsona. I den anledning ønsker vi litt informasjon om og fra deg som bruker Saltholmen, og takker for at du vil være med i studien ved å fylle ut dette skjemaet. Skjemaet er anonymt. Norges Forskningsråd er oppdragsgiver for prosjektet.

Dersom bare én person i en gruppe fyller ut skjema, så vil vi gjerne at den personen i gruppa som er 16 år eller eldre og som har fødselsdag nærmest i dag, fyller ut.

På vegne av prosjektet og NINA, takk for deltakelsen!

Odd Inge Vistad, NINA, Avd. For naturbruk, Fakkeltgården, 2624 Lillehammer

1. Dato i dag: dag mnd

2a. Hvor mange er det i "din gruppe" på Saltholmen i dag?

☐ Alene Vi er stk

2b. Hvor mange barn/unge (15 år eller yngre) er du sammen med? stk

3a. Hvordan kom du til Saltholmen i dag?

1 ☐ Til fots 2 ☐ Sykkel 3 ☐ Båt 4 ☐ Bil

3b. Til deg som kom med båt/bil; hvor mange minutter brukte du hit?

Ca minutter

4. Eier du, eller har bruksrett på hytte i Saltnes-området?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

5. Hvor starta du fra i dag? (sett kryss)

1 ☐ Hjemmefra 2 ☐ Fra egen hytte

3 ☐ Fra campingplass / telt / leid hytte

4 ☐ Er på besøk hos venner / familie

5 ☐ Annet sted, nemlig:

6. Hvor bor du (hjemsted)?

1 ☐ Saltnes 2 ☐ Råde kommune ellers

3 ☐ Fredrikstad 4 ☐ Rygge eller Moss

5 ☐ Østfold ellers 6 ☐ Oslo-området

7 ☐ Norge ellers 8 ☐ Annet land

7. Kjønn?

1 ☐ Kvinne 2 ☐ Mann

8. Alder?

..... År

9. Hvilket årstall (ca.) var du første gang på Saltholmen?

I år

10. Hvor mange turer pleier du å ta til Saltholmen i løpet av en sommer?

Ca turer

11. Hvor viktig er Saltholmen for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Svært lite viktig		Middels viktig		Svært viktig
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

12a. Bruker du andre deler av strandsona i Saltnes-området (strekningen Makrellrød – Saltholmen)?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

12b. Dersom Ja, på hvilken måte?
(kryss for alt som passer)

1 ☐ Til å gå tur 2 ☐ Til å bade eller sole meg
3 ☐ Grilling eller pik-nik 4 ☐ Båttbruk, fiske
5 ☐ Annet, nemlig:

13. Hvor viktig er strandsona mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Svært lite viktig Middels viktig Svært viktig
1 2 3 4 5
☐ ☐ ☐ ☐ ☐

14. Går du turer langs den merke Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

15. Hvor viktig er Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for turgåing og trivsel)? (ett kryss)

Svært lite viktig Middels viktig Svært viktig
1 2 3 4 5
☐ ☐ ☐ ☐ ☐

16a. Hvordan ville du reagere om en gjennomførte følgende tiltak på Saltholmen? (sett ett kryss for hvert tiltak)

Svært negativt Nøytralt Svært positivt Vet ikke
1 2 3 4 5 9
Flere parkeringsplasser:
☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐
Forbud mot å gå nær sjøbuene på Saltholmen, av hensyn til privatlivets fred:
☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐

16b. Har du forslag om gode tiltak på Saltholmen?
.....

17. Til deg som kommer fra Saltnes: har du eller din familie egen strandrett på Saltnes?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 3 ☐ Vet ikke

18. Til slutt noen påstander om Saltholmen. Er du enig eller uenig i det som sies her? (Viktig å svare på alle spørsmål. Sett ett kryss på hver linje)

	Helt uenig		Nøytral		Helt enig	Vet ikke
	1	2	3	4	5	9
På godværsdager er det ubehagelig mye folk på Saltholmen						
Sjøbuene gir et vakkert kulturmiljø						
Jeg er på Saltholmen fordi det er så få andre tilgjengelige badeplasser i området						
Det er ubehagelig å være nær sjøbuene når det er folk i buene						
Jeg er på Saltholmen fordi det er så barnevennlig						
Det er hyggelig at sjøbuene er i bruk når jeg er her						
Det er få andre steder som kan måle seg med Saltholmen						
Sjøbuene på Saltholmen burde vært revet						
Når beboerne i sjøbuene sitter ute så holder jeg alltid god avstand						
Det kan aldri bli for mye folk på Saltholmen						
De som eier / bruker sjøbuene må bare godta at det blir lite av privatlivets fred						
Det er fint at det skal bygges flere sjøbuer på Saltholmen						

Mange takk for hjelpa!

Vedlegg 2

Bruk av strandsona i Saltnes

Spørreundersøkelse til alle husstander, 2011

OM DEG OG SALTNES

1 Hvor bor du i Saltnes?
(Se sonene på vedlagt kart)

Jeg bor i sone _____

2 Til deg som bor i sone 1, 2 eller 7:
Er det egen strandlinje til tomten der du bor?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

3 Har du (eller familien din) såkalt strandrett i Saltnes?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 3 ☐ Vet ikke

4a Eier du/dere hytte, eller har bruksrett til hytte i Saltnes-området?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

b Dersom "ja": i hvilken sone ligger hytta:

_____ (Se sonene på vedlagt kart)

5 Har du vokst opp i Saltnes, eller er du innflytter?

1 ☐ Vokst opp her 2 ☐ Innflytter

6 Din alder? _____ år

7 Kjønn? 1 ☐ Kvinne 2 ☐ Mann

8 Hvor mange er det i din husstand?

a Totalt _____ personer som bor hjemme

b Derav totalt _____ barn under 12 år

9 Hva stemte du ved siste stortingsvalg (2009)?

0 ☐ Jeg stemte ikke

Jeg stemte på _____

9 ☐ Jeg vil ikke svare

OM DIN BRUK AV STRANDSONA

10a Bruker, eller oppsøker du strandkanten i Saltnes i fritida?

(her mener vi deler av, eller hele strandstrekningen fra og med Saltholmen til Makrellrød – se kartet) (ett kryss)

1 ☐ Nei 2 ☐ Ja, litt 3 ☐ Ja, mye

b Dersom "nei", hvorfor ikke? _____

11 Dersom "ja"; på hvilke måter bruker du strandkanten? (ett kryss for hver linje som passer for deg)

	Sjelden 1	En del 2	Mye 3
1. Gå tur, jogge	☐	☐	☐
1. Bade, soling	☐	☐	☐
1. Grille, piknik	☐	☐	☐
1. Lufte hunden	☐	☐	☐
1. Båttbruk/fiske	☐	☐	☐
1. Slappe av i strandkanten	☐	☐	☐

Annet, nemlig: _____

12 Dersom "ja"; til hvilke årstider bruker du strandkanten? (kryss av alt som passer)

1 ☐ Vår 1 ☐ Sommer

1 ☐ Høst 1 ☐ Vinter

13 Har 2010 vært et "normalår" for deg, når det gjelder din bruk av strandkanten?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei, fordi: _____

14a Foretrekker du å gå tur langs den merke Kyststien eller i selve strandkanten? (ett kryss)

0 ☐ Går aldri slike turer

Foretrekker Kyststien		De er likeverdige	Foretrekker strandkanten	
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

b Hvorfor? _____

A. SALTHOLMEN

15 Bruker du Saltholmen? (ett kryss)

Aldri	Lite	En del	Mye	Svært mye
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

16 Er du andelseier i Saltholmen Sameie, eller bruker av ei sjøbu på Saltholmen? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

17 Hvor mange turer pleier du å ta til Saltholmen i løpet av en sommer (juni til august)?

Ca _____ turer

18 Hvor viktig er Saltholmen for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning				Svært viktig
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

B. ELLINGSTRANDA

19 Bruker du Ellingstranda? (ett kryss)

Aldri	Lite	En del	Mye	Svært mye
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

20 Hvor mange turer pleier du å ta til Ellingstranda i løpet av en sommer (juni til august)?

Ca _____ turer

21 Hvor viktig er Ellingstranda for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning				Svært viktig
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

C. RESTEN AV STRANDSTREKNINGEN MELLOM SALTHOLMEN og MAKRELLRØD

22a Hvor mye bruker du denne strandstrekningen? (ett kryss)

Aldri	Lite	En del	Mye	Svært mye
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

b Dersom du gjør det, hvordan bruker du strandstrekningen? (kryss for alt som passer)

1 ☐ Gå tur, jogge 1 ☐ Bade/sole meg

1 ☐ Grilling eller piknik 1 ☐ Båtbruk, fiske

1 ☐ Tur med hunden

1 ☐ Annet, nemlig: _____

23 Hvor viktig er strandstrekningen mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning					Svært viktig
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

D. KYSTSTIEN

24 Bruker du den merka Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen? (ett kryss)

Aldri	Lite	En del	Mye	Svært mye
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

25 Hvordan bruker du eventuelt Kyststien? (kryss for alt som passer)

1 ☐ Gå tur, jogge	1 ☐ Sykkelturer
1 ☐ Det er praktisk for å komme dit jeg skal	
1 ☐ Lufte hunden	1 ☐ Annet, nemlig:

26 Hvor viktig er Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for din egen trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning					Svært viktig
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

SITUASJONEN LANGS STRANDA MELLOM SALTHOLMEN OG MAKRELLRØD, slik du ser det

27a Er det lett eller vanskelig å komme seg fra offentlig veg og ned til denne strandstrekningen, for friluftsmål? (ett kryss)

Svært vanskelig					Svært lett
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

b Hvorfor? _____

28a Hvordan er mulighetene for å gå tur langs denne strandstrekningen? (ett kryss)

Svært dårlige					Svært gode
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

b Hvorfor? _____

29a Hvordan er mulighetene for å oppholde seg (bading, soling, piknik mm) på denne stranda? (ett kryss)

Svært dårlige					Svært gode
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

b Hvorfor? _____

Til dere som har HUS, SJØBU ELLER HYTTE "i første rad" VED STRANDKANTEN (alle andre går til spørsmål 39)

30 Har du/dere bolig eller hytte/sjøbu ved strandkanten? (ett eller to kryss)

1 ☐ Vi/jeg har bolig ved stranda

1 ☐ Vi/jeg har hytte/sjøbu ved stranda

31 Er denne stranda nær huset/hytta en privat eller en offentlig strand? (kryss av alt som stemmer)

1 ☐ Vår private strand

1 ☐ En annens private strand

1 ☐ Offentlig strand 9 ☐ Vet ikke

32 Omtrent hvor mange er det som går i strandkanten forbi boligen/hytta deres, om sommeren? (ett kryss)

- 1 ☐ Ingen (gå til spm35) 2 ☐ En person i uka
 3 ☐ 2-5 i uka 4 ☐ En om dagen
 5 ☐ 2-5 om dagen 6 ☐ 6-10 om dagen
 7 ☐ Mer enn 10 personer om dagen

33 Dersom folk går forbi, omtrent hvor nær hus- eller hytteveggen foregår det meste av denne ferdselen? (ett kryss)

- 1 ☐ Mindre enn 2 m 2 ☐ 2-5 meter
 3 ☐ 5-10 meter 4 ☐ 10-15 meter
 5 ☐ 15-25 meter 6 ☐ 25-50 meter
 7 ☐ Mer enn 50 meter

34a Dersom det er ferdsel forbi, hvordan oppleves denne ferdselen forbi huset/hytta/bua?

Vanligvis opplever jeg dette som: (ett kryss)

Svært ube-					Helt
hagelig					greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvorfor? ... eller andre kommentarer:

35a Dersom dette er en privat strand; blir den brukt til bading, soling, piknik eller annet opphold (på fine dager)?

- 0 ☐ Ikke egnet til det 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

b Dersom "ja", hvem er det som bruker denne stranda til slikt opphold? (kryss av alt som stemmer)

- 1 ☐ Min familie / mine venner
 1 ☐ "Faste" gjester som jeg / vi kjenner
 1 ☐ "Faste" gjester som jeg / vi ikke kjenner
 1 ☐ Hvem som helst

36 Dersom dette er en privat strand, omtrent hvor mange (utenom egne venner eller familie) er det som vanligvis oppholder seg der, på en fin sommerdag? (ett kryss)

- 1 ☐ Ingen (gå til spm 39) 2 ☐ Vanligvis én
 3 ☐ 2-5 personer 4 ☐ 6-10 personer
 5 ☐ Mer enn 10 personer

37 Dersom folk slår seg til for soling, bading eller piknik; omtrent hvor nær hus- / hytteveggen er det folk slår seg til? (sett ett kryss)

- 1 ☐ Mindre enn 2 m 2 ☐ 2-5 meter
 3 ☐ 5-10 meter 4 ☐ 10-15 meter
 5 ☐ 15-25 meter 6 ☐ 25-50 meter
 7 ☐ 50-100 meter 8 ☐ Mer enn 100 m

38a Hvordan oppleves det for deg når andre enn familie eller venner oppholder seg på denne stranda? Vanligvis opplever jeg dette som: (ett kryss)

Svært ube-					Helt
hagelig					greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvorfor? ... eller andre kommentarer:

SPØRSMÅL TIL ALLE

39 Hvilke strender regner du som tilgjengelige for alle, til bading osv. i hele Saltnesområdet? (alle du vet om)

40a Er du avhengig av slike allment tilgjengelige strender for å kunne bade i sjøen i Saltnesområdet? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

b Dersom "Nei"; hvorfor ikke?

(kryss for alt som passer)

1 ☐ Bader på min / vår egen strand

1 ☐ Er sammen med venner som har strandrett

1 ☐ Er ikke interessert i å bade / være ved stranda

1 ☐ Vet ikke om den stranda jeg bruker er for alle eller ikke

1 ☐ Bader på annen privat strand, og grunneieren synes det er greit

1 ☐ Bader på annen privat strand, og grunneieren har ikke sagt noe

☐ Andre grunner, nemlig: _____

41a Har du eller familien en privat brygge, eller er medeier i en slik? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

b Dersom "ja", bruker noen andre brygga (gå på, bade o.l.) uten å spørre? (ett kryss)

Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

c Dersom slik bruk av brygga forekommer, hvordan opplever du det?

Vanligvis opplever jeg det som:

Helt uakseptabelt					Helt greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

42 Mener du at du har lovlig rett til å gå tur langs hele strandkanten mellom Makrellrød og Saltholmen? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

3 ☐ Ja, på visse vilkår, nemlig: _____

43 Mener du at du har lovlig rett til å slå deg ned (soling, bading, piknik) i strandkanten, på andres private grunn på strekningen Makrellrød-Saltholmen? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

3 ☐ Ja, på visse vilkår, nemlig: _____

44 Dersom du går tur i strandkanten MELLOM MAKRELLRØD OG SALTHOLMEN så må du av og til gå ganske nær hus eller hytter.

a Hvordan opplever du dette når det IKKE er folk ved hyttene/husene? (kryss av for "0" eller ett kryss på skalaen 1-5)

0 ☐ Går aldri slike turer (gå til spørsmål 45a)

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ubehagelig					Helt greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

b Hvordan opplever du dette når det ER folk ved husene/hyttene? (ett kryss)

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ubehagelig					Helt greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

45a Når du er på SALTHOLMEN så må du av og til gå ganske nær sjøbuene. Hvordan opplever du dette, når sjøbuene IKKE er i bruk?

(kryss av for "0" eller ett kryss på skalaen 1-5)

0 ☐ Er aldri på Saltholmen (gå til overskrift "Allemannsretten")

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ube-					Helt
hagelig					greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvordan opplever du dette, når sjøbuene ER i bruk? (ett kryss)

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ube-					Helt
hagelig					greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

ALLEMANNSRETTEN...

... gir gode muligheter for ferdsel og opphold i norsk utmark, så lenge en opptrer hensynsfullt og med varsomhet, både overfor andre brukere og naturen. I kystsona kan samspillet mellom fastboende, hyttefolk, turgåere og badegjester være en utfordring.

46a Se for deg selve SALTHOLMEN: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som GÅR FORBI bør holde til ei sjøbu som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

47a Se for deg selve SALTHOLMEN: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som SLÅR SEG NED i strandkanten for å bade, sole seg eller spise bør holde til ei sjøbu som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

48a Se for deg strandstrekningen MELLOM SALTHOLMEN og MAKRELLRØD: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som GÅR FORBI bør holde til et hus eller ei hytte som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

49a Se for deg strandstrekningen MELLOM SALTHOLMEN og MAKRELLRØD: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som SLÅR SEG NED i strandkanten for å bade, sole seg eller spise bør holde til et hus eller ei hytte som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

MULIGE TILTAK I KONFLIKTFYLTE STRANDSONER

50 Ikke tenk spesielt på Saltnes, men prøv å svare generelt hva du mener om følgende tiltak i strandsona. (Sett ett kryss for hvert tiltak)

a Bruke informasjonsskilt som sier tydelig hva som er lov og ikke lov?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

b Enkel merking med farge (på berg eller stolper) for å vise hvor du bør gå i strandkanten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

c Opparbeide sti langs selve strandkanten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

d Lage gangbruere der det er fysisk vanskelig å komme fram?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

e Pålegge fjerning av private plattinger, sittegrupper, beplantning og lignende, som kan vanskeliggjøre lovlig ferdsel langs sjøkanten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

f Sette opp enkle gjerder parallelt med sjøkanten som viser tydelig grense mellom "innmark" (= ferdsel forbudt) og "utmark" (= fri ferdsel)?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

g Plante hekk eller busker parallelt med sjøkanten, for å vise tydelig grense mellom "innmark" (= ferdsel forbudt) og "utmark" (= fri ferdsel)?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

h Forbud mot all ferdsel over privat strand når det er mindre enn 25 m til hus eller hytte?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

i Forbud mot bading/soling på privat strand når det er mindre enn 25 m til hus eller hytte?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

j Flere private områder bør reguleres til friområder for allmennheten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

k Har du forslag til andre tiltak, eller kommentarer til tiltakene over?

(og så over til siste side ...)

51 Her er noen påstander om Saltholmen. Er du enig eller uenig i det som sies her?
(Viktig at du svarer på **alle** spørsmål. Sett ett kryss for hver påstand)

	Helt uenig		Nøy- tral		Helt enig
	1	2	3	4	5
På godværsdager er det ubehagelig mye folk på Saltholmen					
Sjøbuene gir et vakkert kulturmiljø					
Jeg er på Saltholmen fordi det er så få andre tilgjengelige badeplasser i området					
Det er ubehagelig å være nær sjøbuene når det er folk i buene					
Jeg er på Saltholmen fordi det er så barnevennlig					
Det er hyggelig at sjøbuene er i bruk når jeg er her					
Det er få andre steder som kan måle seg med Saltholmen					
Sjøbuene på Saltholmen burde vært revet					
Når beboerne i sjøbuene sitter ute så holder jeg alltid god avstand					
Det kan aldri bli for mye folk på Saltholmen					
De som eier / bruker sjøbuene må bare godta at det blir lite av privatlivets fred					
Det er fint at det skal bygges flere sjøbuer på Saltholmen					

52 De siste tiårene har det vært mye diskusjon om miljøspørsmål. Nedenfor følger en del utsagn om dette, fordi vi er interessert i forholdet mellom synet på naturvern, allemannsretten og forvaltning av strandsona. Er du enig eller uenig i det som sies her? (Viktig at du svarer på **alle** spørsmål. Sett ett kryss på hver linje)

	Helt uenig		Nøy- tral		Helt enig
	1	2	3	4	5
Balansen i naturen er svært ømfintlig og lett å forstyrre					
Mennesket misbruker naturen i et omfang som er svært alvorlig					
Alt snakk om den såkalte "økologiske krisa" er betydelig overdrevet					
Dyr og planter har like stor rett til å leve på jorda som mennesker					
Balansen i naturen er stabil nok til å tåle påvirkningene fra et moderne industrisamfunn					
Hvis vi fortsetter på samme kurs som nå, vil vi snart oppleve en økologisk katastrofe					
Menneskelig klokskap vil sikre at det ikke blir ulevelig på jorda					

53 Alt i alt, hvordan opplever du konfliktnivået i strandsona i Saltnes? (ring inn ett tall)

Ingen konflikter 1 2 3 4 5 6 7 Store konflikter

MANGE TAKK FOR HJELPA!

Vedlegg 3

Bruk av strandsona i Saltnes

Spørreundersøkelse blant brukere og eiere av
hytter og sjøbuer i Saltnes, 2011

OM DEG OG HYTTA

NÅR VI BRUKER ORDET 'HYTTE' SÅ
OMFATTER DET OGSÅ 'SJØBU'

1 Til hvilke årstider bruker du hytta i
Saltnes? (kryss av alt som passer)

- 1 ☐ Vår 1 ☐ Sommer
1 ☐ Høst 1 ☐ Vinter

2 Omtrent hvor mange døgn var du på
hytta i løpet av 2010?

Ca. _____ døgn

3 I hvor mange år har du brukt hytta i
Saltnes?

Ca. _____ år

4 Har 2010 vært et "normalår" for deg,
når det gjelder bruken av hytta?

- 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei, fordi:

5 Eier, eller leier du/dere hytta? (ett
kryss)

- 1 ☐ Eier; har arva / overtatt den
2 ☐ Eier, den ble nybygd
3 ☐ Eier, har kjøpt den
4 ☐ Eier ikke, leier/låner den

6 Se vedlagte kart; i hvilken sone
(nummer 1-8) ligger hytta?

Hytta ligger i sone _____

7 Til deg som har hytte i sone 1, 2 eller
7: Har hytta egen strandlinje?

- 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

8 Har du (eller familien din) såkalt
strandrett i Saltnes?

- 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 3 ☐ Vet ikke

9 Din alder? _____ år

10 Kjønn? 1 ☐ Kvinne 2 ☐ Mann

11 Hvor mange er det i din husstand?

a Totalt _____ personer som bor
hjemme

b Derav totalt _____ barn under 12 år

12 Hva stemte du ved siste
stortingsvalg (2009)?

0 ☐ Jeg stemte ikke

Jeg stemte på _____

9 ☐ Jeg vil ikke svare

OM DIN BRUK AV STRANDSONA

13 Bruker, eller oppsøker du selve
strandkanten i Saltnes når du er på
hytta? (her mener vi deler av, eller hele
strandstrekningen fra og med Saltholmen til
Makrellrød – se kartet) (ett kryss)

- 1 ☐ Nei 2 ☐ Ja, litt 3 ☐ Ja, mye

14 Dersom "nei", hvorfor ikke?

15 Dersom "ja"; på hvilke måter bruker du strandkanten? (ett kryss for hver linje som passer for deg)

	Sjelden 1	En del 2	Mye 3
1. Går tur	☐	☐	☐
1. Bading/soling	☐	☐	☐
1. Grilling/piknik	☐	☐	☐
1. Lufte hunden	☐	☐	☐
1. Båttbruk/fiske	☐	☐	☐
1. Slappe av i strandkanten	☐	☐	☐

Annet, nemlig: _____

16 Dersom "ja", til hvilke årstider oppsøker, eller bruker du eventuelt selve strandkanten? (kryss av for alt som passer)

1 ☐ Vår 1 ☐ Sommer
1 ☐ Høst 1 ☐ Vinter

17a Foretrekker du å gå tur langs den merka Kyststien eller i selve strandkanten?? (ett kryss)

0 ☐ Går aldri slike turer

Foretrekker Kyststien	De er likeverdige	Foretrekker strandskanten
1 2	3 4	5
☐	☐	☐

b Hvorfor? _____

A. SALTHOLMEN

18 Bruker du Saltholmen? (ett kryss)

Aldri 1	Lite 2	En del 3	Mye 4	Svært mye 5
☐	☐	☐	☐	☐

19 Er du andelseier i Saltholmen Sameie, eller bruker av ei sjøbu på Saltholmen? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

20 Hvor mange turer pleier du å ta til Saltholmen i løpet av en sommer (juni til august)?

Ca _____ turer

21 Hvor viktig er Saltholmen for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning 1	2	3	4	Svært viktig 5
☐	☐	☐	☐	☐

B. ELLINGSTRANDA

22 Bruker du Ellingstranda? (ett kryss)

Aldri 1	Lite 2	En del 3	Mye 4	Svært mye 5
☐	☐	☐	☐	☐

23 Hvor mange turer pleier du å ta til Ellingstranda i løpet av en sommer (juni til august)?

Ca _____ turer

24 Hvor viktig er Ellingstranda for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning 1	2	3	4	Svært viktig 5
☐	☐	☐	☐	☐

C. RESTEN AV STRANDSTREKNINGEN MELLOM SALTHOLMEN og MAKRELLRØD

25a Hvor mye bruker du denne strandstrekningen? (ett kryss)

Aldri 1	Lite 2	En del 3	Mye 4	Svært mye 5
☐	☐	☐	☐	☐

b Dersom du gjør det, hvordan bruker du denne strandstrekningen? (kryss for alt som passer)

1 ☐ Gå tur, jogge 1 ☐ Bade/sole meg
1 ☐ Grilling eller piknik 1 ☐ Båttbruk, fiske
1 ☐ Tur med hunden 1 ☐ Annet, nemlig: _____

26 Hvor viktig er strandstrekningen mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for strandbruk og trivsel)?

Ingen betydning					Svært viktig
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

D. KYSTSTIEN

27 Bruker du den merke Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen? (ett kryss)

Aldri	Lite	En del	Mye	Svært mye
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

28 Hvordan bruker du eventuelt Kyststien? (kryss for alt som passer)

- 1 ☐ Gå tur, jogge 1 ☐ Sykkelturer
 1 ☐ Det er praktisk for å komme dit jeg skal
 1 ☐ Lufte hunden 1 ☐ Annet, nemlig:

29 Hvor viktig er Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for din egen trivsel)?

Ingen betydning					Svært viktig
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

SITUASJONEN LANGS STRANDA MELLOM SALTHOLMEN OG MAKRELLRØD, slik du ser det

30a Er det lett eller vanskelig å komme seg fra offentlig veg og ned til denne strandstrekningen, for friluftsmål? (ett kryss)

Svært vanskelig					Svært lett
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvorfor?

31a Hvordan er mulighetene for å gå tur langs denne strandstrekningen? (ett kryss)

Svært dårlige					Svært gode
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvorfor?

32a Hvordan er mulighetene for deg til å oppholde seg (bading, soling, piknik mm) på denne strandstrekningen?

Svært dårlige					Svært gode
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvorfor?

Til dere som har SJØBU
ELLER HYTTE
"i første rad"
VED STRANDKANTEN
(Alle andre går til spørsmål 41)

33 Er denne stranda mellom bua/hytta og sjøkanten en privat eller en offentlig strand? (kryss av alt som stemmer)

- 1 ☐ Vår private strand
 1 ☐ En annens private strand
 1 ☐ Offentlig strand 9 ☐ Vet ikke

34 Omtrent hvor mange er det som går i strandkanten forbi sjøbua/hytta deres, om sommeren? (ett kryss)

- 1 ☐ Ingen (gå til spm 37) 2 ☐ En person i uka
 3 ☐ 2-5 i uka 4 ☐ En om dagen
 5 ☐ 2-5 om dagen 6 ☐ 6-10 om dagen
 7 ☐ Mer enn 10 personer om dagen

35 Dersom folk går forbi, omtrent hvor nær hytteveggen foregår det meste av denne ferdselen? (ett kryss)

- 1 ☐ Mindre enn 2 m 2 ☐ 2-5 meter
 3 ☐ 5-10 meter 4 ☐ 10-15 meter
 5 ☐ 15-25 meter 6 ☐ 25-50 meter
 7 ☐ Mer enn 50 meter

36a Dersom det er ferdsel forbi, hvordan oppleves denne ferdselen forbi hytta/bua?

Vanligvis opplever jeg dette som: (ett kryss)

Svært ube-
hagelig					Helt
greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvorfor? ... eller andre kommentarer?

37a Dersom dette er en privat strand; blir den brukt til bading, soling, piknik eller annet opphold (på fine dager)?

- 0 ☐ Ikke egnet til det 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei

b Dersom "ja", hvem er det som bruker denne stranda til slikt opphold? (kryss av alt som stemmer)

- 1 ☐ Min familie / mine venner
 1 ☐ "Faste" gjester som jeg / vi kjenner
 1 ☐ "Faste" gjester som jeg / vi ikke kjenner
 1 ☐ Hvem som helst

38 Dersom dette er en privat strand, omtrent hvor mange (utenom egne venner eller familie) er det som vanligvis oppholder seg der, på en fin sommerdag? (ett kryss)

- 1 ☐ Ingen (gå til spm 41) 2 ☐ Vanligvis én
 3 ☐ 2-5 personer 4 ☐ 6-10 personer
 5 ☐ Mer enn 10 personer

39 Dersom folk slår seg til for soling, bading eller piknik; omtrent hvor nær hytteveggen er det folk slår seg til? (sett ett kryss)

- 1 ☐ Mindre enn 2 m 2 ☐ 2-5 meter
 3 ☐ 5-10 meter 4 ☐ 10-15 meter
 5 ☐ 15-25 meter 6 ☐ 25-50 meter
 7 ☐ 50-100 meter 8 ☐ Mer enn 100 m

40a Hvordan oppleves det for deg når andre enn familie eller venner oppholder seg på denne stranda?

Vanligvis opplever jeg dette som: (ett kryss)

Svært ube-
hagelig					Helt
greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvorfor? Eller andre kommentarer?

SPØRSMÅL TIL ALLE

41 Hvilke strender regner du som tilgjengelige for alle, til bading osv. i hele Saltnesområdet? (alle du vet om)

42a Er du avhengig av slike allment tilgjengelige strender for å kunne bade i sjøen i Saltnesområdet? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

b Dersom "Nei"; hvorfor ikke?
(kryss for alt som passer)

- 1 ☐ Bader på min / vår egen strand
- 1 ☐ Er sammen med venner som har strandrett
- 1 ☐ Er ikke interessert i å bade / være ved stranda
- 1 ☐ Vet ikke om den stranda jeg bruker er for alle eller ikke
- 1 ☐ Bader på privat strand, og grunneieren synes det er greit
- 1 ☐ Bader på privat strand, og grunneieren har ikke sagt noe
- ☐ Andre grunner, nemlig: _____

43a Har du eller familien en privat brygge, eller er medeier i en slik? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

b Dersom "ja", bruker noen andre brygga (gå på, bade o.l.) uten å spørre? (ett kryss)

Aldri	Sjelden	Av og til	Ofte	Svært ofte
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

c Dersom slik bruk av brygga forekommer, hvordan opplever du det?

Vanligvis opplever jeg det som:

Helt uakseptabelt					Helt greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

44 Mener du at du har lovlig rett til å gå tur langs hele strandkanten mellom Makrellrød og Saltholmen? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

3 ☐ Ja, på visse vilkår, nemlig: _____

Forts. _____

45 Mener du at du har lovlig rett til å slå deg ned (soling, bading, piknik) i strandkanten, på andres private grunn, på strekningen Makrellrød-Saltholmen? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

3 ☐ Ja, på visse vilkår, nemlig: _____

46 Mener du at du har lov til å oppholde deg på / bade fra andres private brygger, på strekningen Makrellrød-Saltholmen?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

3 ☐ Ja, på visse vilkår, nemlig: _____

47 Dersom du går tur i strandkanten MELLOM MAKRELLRØD OG SALTHOLMEN så må du av og til gå ganske nær hus eller hytter.

a Hvordan opplever du dette når det IKKE er folk ved hyttene/husene? (kryss av for "0" eller ett kryss på skalaen 1-5)

0 ☐ Går aldri slike turer (gå til spørsmål 48a)

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ubehagelig					Helt greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

b Hvordan opplever du dette når det ER folk ved husene/hyttene? (ett kryss)
Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ube- hagelig					Helt greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

48a Når du er på SALTHOLMEN så må du av og til gå ganske nær sjøbuene. Hvordan opplever du dette, når sjøbuene IKKE er i bruk?

(kryss av for "0" eller ett kryss på skalaen 1-5)

0 ☐ Er aldri på Saltholmen (gå til overskrift "Allemannsretten")

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ube- hagelig					Helt greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvordan opplever du dette, når sjøbuene ER i bruk? (ett kryss)

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ube- hagelig					Helt greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

ALLEMANNSRETEN...

... gir gode muligheter for ferdsel og opphold i norsk utmark, så lenge en opptrer hensynsfullt og med varsomhet, både overfor andre brukere og naturen. I kystsona kan samspillet mellom fastboende, hyttefolk, turgåere og badegjester være en utfordring.

49a Se for deg selve SALTHOLMEN: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som GÅR FORBI bør holde til ei sjøbu som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter

b Kommentarer? _____

50a Se for deg selve SALTHOLMEN: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som SLÅR SEG NED i strandkanten for å bade, sole seg eller spise bør holde til ei sjøbu som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

51a Se for deg strandstrekningen MELLOM SALTHOLMEN og MAKRELLRØD: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som GÅR FORBI bør holde til et hus eller ei hytte som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

52a Se for deg strandstrekningen MELLOM SALTHOLMEN og MAKRELLRØD: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som SLÅR SEG NED i strandkanten for å bade, sole seg eller spise bør holde til et hus eller ei hytte som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

MULIGE TILTAK I KONFLIKTFYLTE STRANDSONER

53 Ikke tenk spesielt på Saltnes, men prøv å svare generelt hva du mener om følgende tiltak i strandsona. (Sett ett kryss for hvert tiltak)

a Bruke informasjonsskilt som sier tydelig hva som er lov og ikke lov?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

b Enkel merking med farge (på berg eller stolper) for å vise hvor du bør gå i strandkanten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

c Opparbeide sti langs selve stranda?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

d Lage gangbruer der det er fysisk vanskelig å komme fram?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

e Pålegge fjerning av private plattinger, sittegrupper, beplantning og lignende, som kan vanskeliggjøre lovlig ferdsel langs sjøkanten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

f Sette opp enkle gjerder parallelt med sjøkanten som viser tydelig grense mellom "innmark" (= ferdsel forbudt) og "utmark" (= fri ferdsel)?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

g Plante hekk eller busker parallelt med sjøkanten, for å vise tydelig grense mellom "innmark" (= ferdsel forbudt) og "utmark" (= fri ferdsel)?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

h Forbud mot all ferdsel over privat strand når det er mindre enn 25 m til hus eller hytte?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

i Forbud mot bading/soling på privat strand når det er mindre enn 25 m til hus eller hytte?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

j Flere private områder bør reguleres til friområder for allmennheten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

k Har du forslag til andre tiltak, eller kommentarer til tiltakene over?

(og så over til siste side ...)

54 Her er noen påstander om Saltholmen. Er du enig eller uenig i det som sies her?
(Viktig at du svarer på **alle** spørsmål. Sett ett kryss for hver påstand)

	Helt uenig		Nøy- tral		Helt enig
	1	2	3	4	5
På godværsdager er det ubehagelig mye folk på Saltholmen					
Sjøbuene gir et vakkert kulturmiljø					
Jeg er på Saltholmen fordi det er så få andre tilgjengelige badeplasser i området					
Det er ubehagelig å være nær sjøbuene når det er folk i buene					
Jeg er på Saltholmen fordi det er så barnevennlig					
Det er hyggelig at sjøbuene er i bruk når jeg er her					
Det er få andre steder som kan måle seg med Saltholmen					
Sjøbuene på Saltholmen burde vært revet					
Når beboerne i sjøbuene sitter ute så holder jeg alltid god avstand					
Det kan aldri bli for mye folk på Saltholmen					
De som eier / bruker sjøbuene må bare godta at det blir lite av privatlivets fred					
Det er fint at det skal bygges flere sjøbuer på Saltholmen					

55 De siste tiårene har det vært mye diskusjon om miljøspørsmål. Nedenfor følger en del utsagn om dette, fordi vi er interessert i forholdet mellom synet på naturvern, allemannsretten og forvaltning av strandsona. Er du enig eller uenig i det som sies her? (Viktig at du svarer på **alle** spørsmål. Sett ett kryss på hver linje)

	Helt uenig		Nøy- tral		Helt enig
	1	2	3	4	5
Balansen i naturen er svært ømfintlig og lett å forstyrre					
Mennesket misbruker naturen i et omfang som er svært alvorlig					
Alt snakk om den såkalte "økologiske krisa" er betydelig overdrevet					
Dyr og planter har like stor rett til å leve på jorda som mennesker					
Balansen i naturen er stabil nok til å tåle påvirkningene fra et moderne industrisamfunn					
Hvis vi fortsetter på samme kurs som nå, vil vi snart oppleve en økologisk katastrofe					
Menneskelig klokskap vil sikre at det ikke blir ulevelig på jorda					

56 Alt i alt, hvordan opplever du konfliktnivået i strandsona i Saltnes? (ring inn ett tall)

Ingen konflikter 1 2 3 4 5 6 7 Store konflikter

MANGE TAKK FOR HJELPA!

Vedlegg 4

Bruk av strandsona i Saltnes

Spørreundersøkelse blant camperne på Rubingen, 2011

Kjære camper på Rubingen!

Norsk institutt for naturforskning (NINA) gjennomfører et forskningsprosjekt om ulik bruk av strandsona, opplevelsen av tilgang til stranda, bademuligheter mm. Hovedspørsmålet i forskningsprosjektet er: Hvordan skal en klare å kombinere folks behov for ferdsel og opphold i strandkanten med behovet for privatlivets fred for de som bor eller har hytte der? Alt i alt skal undersøkelsen samle synspunkter fra alle parter, både fastboende, hytteeiere, campinggjester og dagsbesøkende. Saltnes er et velegnet sted å undersøke slike spørsmål, men dette er ikke et oppdrag for Råde kommune. Norges Forskningsråd er oppdragsgiver.

Skjemaet dreier seg altså om trivsel og fritidsbruk i strandsona i Saltnes, og hvilken betydning strandsona har for campinggjestene på Rubingen. Det er også viktig å få synspunkter fra de som ikke bruker strandsona noe særlig.

Vi ber om at én i husstanden og som bruker Rubingen, fyller ut dette skjemaet. For å få et tilfeldig utvalg vil vi gjerne at dette skal være den personen som er 18 år eller eldre, og som har fødselsdag nærmest 1. april. Dersom vedkommende ikke har anledning ber vi om at en annen i husstanden, som bruker Rubingen og er gammel nok, fyller ut.

Skjemaet er unummerert; dvs. at vi ikke kan koble svarene til navn eller adresse til den som har fylt ut. Vi har fått tilgang til ditt navn og din adresse gjennom innehaveren av campingplassen. Datamaterialet vil bare være tilgjengelig for forskerne tilknyttet prosjektet, og ingen enkeltpersoner vil kunne gjenkjennes i resultater og rapporter.

Når du har fylt ut skjemaet, legg det i den ferdig frankerte returkonvolutten og putt konvolutten i ei postkasse. For å få representative funn er det viktig at så mange som mulig svarer.

På vegne av prosjektet og NINA, takk for at du vil svare!

Odd Inge Vistad (prosjektleder), NINA, Avd. for naturbruk, Fakkeltgården, 2624 Lillehammer

Odd Inge Vistad

OM DEG OG RUBINGEN

1 Til hvilke årstider bor du på Rubingen? (kryss av alt som passer)

- 1 ☐ Vår 1 ☐ Sommer
1 ☐ Høst 1 ☐ Vinter

2 Omtrent hvor mange døgn var du på Rubingen i løpet av 2010?

Ca. _____ døgn

3 Hvor mange år har du/dere hatt campingvogn på Rubingen?

Ca. _____ år

4 Har 2010 vært et "normalår" for deg, når det gjelder opphold på Rubingen?

- 1 ☐ Ja 2 ☐ Nei, fordi:

5 Hvor viktig var det at campingen hadde egen strandlinje, da du/dere valgte å leie plass på Rubingen? (ett kryss)

Ingen
betydning					Svært
viktig
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

6 Hvorfor valgte du/dere å leie plass på nettopp Rubingen camping?

7 Hva pleier du å gjøre når du er på Rubingen? (kryss av alt som passer)

	Sjelden 1	En del 2	Mye 3
1. Gå tur	☐	☐	☐
1. Slappe av ved campingvogna	☐	☐	☐
1. Praktisk arbeid/utbedring rundt vogna	☐	☐	☐
1. Ballspill på Ellingstrand-banen	☐	☐	☐
1. Bading, soling	☐	☐	☐
1. Jogge	☐	☐	☐
1. Sykle	☐	☐	☐
1. Grille, piknik	☐	☐	☐
1. Lufte hunden	☐	☐	☐
1. Båtbruk/fiske	☐	☐	☐
1. Utflukter med bil	☐	☐	☐

Annet, nemlig: _____

8 Din alder? _____ år**9** Kjønn? 1 ☐ Kvinne 2 ☐ Mann**10** Hvor mange er det i din husstand?**a** Totalt _____ personer som bor hjemme**b** Derav totalt _____ barn under 12 år**11** Hva stemte du ved siste stortingsvalg (2009)?0 ☐ Jeg stemte ikke

Jeg stemte på _____

9 ☐ Jeg vil ikke svare

OM DIN BRUK AV STRANDSONA

12a Bruker, eller oppsøker du selve strandkanten i Saltnes når du er på Rubingen?

Her mener vi deler av, eller hele strekningen fra og med Saltholmen til Makrellrød, medregna Rubingenstranda – se kart på siste side. (ett kryss)

1 ☐ Nei 2 ☐ Ja, litt 3 ☐ Ja, mye**b** Dersom "nei", hvorfor ikke?

13 Dersom "ja", til hvilke årstider oppsøker, eller bruker du eventuelt selve strandkanten?

(kryss av for alt som passer)

1 ☐ Vår 1 ☐ Sommer1 ☐ Høst 1 ☐ Vinter**14** Dersom "ja", mener du da bare Rubingenstranda, eller også andre deler av strandkanten fra Saltholmen til Makrellrød? (ett kryss)1 ☐ Bare Rubingenstranda2 ☐ Mest Rubingenstranda3 ☐ Like mye andre deler av strandstrekningen4 ☐ Mest andre deler av strandstrekningen

15 Dersom "ja"; på hvilke måter bruker du strandkanten? (ett kryss for hver linje som passer for deg)

	Sjelden 1	En del 2	Mye 3
1. Går tur	☐	☐	☐
1. Bading/soling	☐	☐	☐
1. Grilling/piknik	☐	☐	☐
1. Lufte hunden	☐	☐	☐
1. Båttbruk/fiske	☐	☐	☐
1. Slappe av i strandkanten	☐	☐	☐

Annet, nemlig: _____

16 Foretrekker du å gå tur langs den merke Kyststien eller i selve strandkanten? (ett kryss)

0 ☐ Går aldri slike turer

Foretrekker Kyststien 1	De er likeverdige 2	Foretrekker strandskanten 3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

b Hvorfor? _____

A. SALTHOLMEN

17 Bruker du Saltholmen? (ett kryss)

Aldri 1	Lite 2	En del 3	Mye 4	Svært mye 5
☐	☐	☐	☐	☐

18 Hvor mange turer pleier du å ta til Saltholmen i løpet av en sommer (juni til august)?

Ca _____ turer

19 Hvor viktig er Saltholmen for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning 1	2	3	4	Svært viktig 5
☐	☐	☐	☐	☐

B. ELLINGSTRANDA

20 Bruker du Ellingstranda? (ett kryss)

Aldri 1	Lite 2	En del 3	Mye 4	Svært mye 5
☐	☐	☐	☐	☐

21 Hvilken strand foretrekker du, Rubingenstranda eller Ellingstranda? (ett kryss)

0 ☐ Har ingen mening om det

Foretrekker Rubingen 1	De er likeverdige 2	Foretrekker Ellingstranda 3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

22 Hvor viktig er Ellingstranda for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning 1	2	3	4	Svært viktig 5
☐	☐	☐	☐	☐

C. RESTEN AV STRANDSTREKNINGEN MELLOM SALTHOLMEN og MAKRELLRØD

23a Hvor mye bruker du denne strandstrekningen? (ett kryss)

Aldri 1	Lite 2	En del 3	Mye 4	Svært mye 5
☐	☐	☐	☐	☐

b Dersom du gjør det, hvordan bruker du denne strandstrekningen? (kryss for alt som passer)

1 ☐ Gå tur, jogge 1 ☐ Bade eller sole meg

1 ☐ Grilling eller piknik 1 ☐ Båttbruk, fiske

1 ☐ Tur med hunden 1 ☐ Annet, nemlig: _____

24 Hvor viktig er strandstrekningen mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for strandbruk og trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning 1	2	3	4	Svært viktig 5
☐	☐	☐	☐	☐

D. KYSTSTIEN

25 Bruker du den merka Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen?

(ett kryss)

Aldri	Lite	En del	Mye	Svært mye
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

26 Hvordan bruker du eventuelt Kyststien? (kryss for alt som passer)

1 ☐ Gå tur, jogge 1 ☐ Sykkelturer
 1 ☐ Det er praktisk for å komme dit jeg skal
 1 ☐ Tur med hunden 1 ☐ Annet, nemlig:

27 Hvor viktig er Kyststien mellom Makrellrød og Saltholmen for deg (for din egen trivsel)? (ett kryss)

Ingen betydning				Svært viktig
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

SITUASJONEN LANGS STRANDA MELLOM SALTHOLMEN OG MAKRELLRØD, slik du ser det

28a Hvordan er mulighetene for å gå tur langs denne strandstrekningen?

(ett kryss)

Svært dårlige				Svært gode
1	2	3	4	5
☐	☐	☐	☐	☐

b Hvorfor?

29a Hvordan er mulighetene for deg til å oppholde seg (bading, soling, piknik mm) på denne strekningen (om du ser bort fra Rubingenstranda)? (ett kryss)

Svært dårlige					Svært gode
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvorfor?

30a Hva syns du om at andre enn faste campinggjester har tilgang til Rubingenstranda? (ett kryss)

Svært irriterende					Helt greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvorfor?

OM HELE STRANDSONA

31 Hvilke strender regner du som tilgjengelige for alle, til bading osv. i hele Saltnesområdet? (alle du vet om)

32 Mener du at du har lovlig rett til å gå tur langs hele strandkanten mellom Makrellrød og Saltholmen? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

3 ☐ Ja, på visse vilkår, nemlig: _____

33 Mener du at du har lovlig rett til å slå deg ned (soling, bading, piknik) i strandkanten, på andres private grunn på strekningen Makrellrød-Saltholmen? (ett kryss)

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

3 ☐ Ja, på visse vilkår, nemlig: _____

34 Mener du at du har lov til å oppholde deg på, eller bade fra private brygger på strekningen Makrellrød-Saltholmen?

1 ☐ Ja 2 ☐ Nei 9 ☐ Vet ikke

3 ☐ Ja, på visse vilkår, nemlig: _____

35 Dersom du går tur i strandkanten MELLOM MAKRELLRØD OG SALTHOLMEN så må du av og til gå ganske nær hus eller hytter.

a Hvordan opplever du dette når det IKKE er folk ved hyttene/husene? (kryss av for "0" eller ett kryss på skalaen 1-5)

0 ☐ Går aldri slike turer (gå til spørsmål 36a)

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ube-					Helt
hagelig					greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvordan opplever du dette når det ER folk ved husene/hyttene? (ett kryss)

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ube-					Helt
hagelig					greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

36a Når du er på SALTHOLMEN så må du av og til gå ganske nær sjøbuene.

Hvordan opplever du dette, når sjøbuene IKKE er i bruk?

(kryss av for "0" eller ett kryss på skalaen 1-5)

0 ☐ Er aldri på Saltholmen (gå til overskrift "Allemannsretten")

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ube-					Helt
hagelig					greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

b Hvordan opplever du dette, når sjøbuene ER i bruk? (ett kryss)

Vanligvis opplever jeg dette som:

Svært ube-					Helt
hagelig					greit
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	

ALLEMANNSRETTE...

... gir gode muligheter for ferdsel og opphold i norsk utmark, så lenge en opptrer hensynsfullt og med varsomhet, både overfor andre brukere og naturen. I kystsona kan samspillet mellom fastboende, hyttefolk, turgåere og badegjester være en utfordring.

37a Se for deg selve SALTHOLMEN: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som GÅR FORBI bør holde til ei sjøbu som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter

b Kommentarer? _____

38a Se for deg selve SALTHOLMEN: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som SLÅR SEG NED i strandkanten for å bade, sole seg eller spise bør holde til ei sjøbu som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

39a Se for deg strandstrekningen MELLOM SALTHOLMEN og MAKRELLRØD: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som GÅR FORBI bør holde et hus eller ei hytte som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

40a Se for deg strandstrekningen MELLOM SALTHOLMEN og MAKRELLRØD: Hva mener du er en akseptabel avstand (i meter) som den dagsbesøkende som SLÅR SEG NED i strandkanten for å bade, sole seg eller spise bør holde til et hus eller ei hytte som er i bruk?

Minsteavstand bør være _____ meter.

b Kommentarer? _____

MULIGE TILTAK I KONFLIKTFYLTE STRANDSONER

41 Ikke tenk spesielt på Saltnes, men prøv å svare generelt hva du mener om følgende tiltak i strandsona. (Sett ett kryss for hvert tiltak)

a Bruke informasjonsskilt som sier tydelig hva som er lov og ikke lov?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

b Enkel merking med farge (på berg eller stolper) for å vise hvor du bør gå i strandkanten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

c Opparbeide sti langs selve strandkanten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

d Lage gangbruer der det er fysisk vanskelig å komme fram?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

e Pålegge fjerning av private plattinger, sittegrupper, beplantning og lignende, som kan vanskeliggjøre lovlig ferdsel langs sjøkanten?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

f Sette opp enkle gjerder parallelt med sjøkanten, for å vise tydelig grense mellom "innmark" (= ferdsel forbudt) og "utmark" (= fri ferdsel)?

Svært dårlig tiltak					Svært godt tiltak
1	2	3	4	5	
☐	☐	☐	☐	☐	☐

g Plante hekk eller busker parallelt med sjøkanten, for å vise tydelig grense mellom "innmark" (= ferdsel forbudt) og "utmark" (= fri ferdsel)?

Svært dårlig tiltak Svært godt tiltak

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

h Forbud mot all ferdsel over privat strand når det er mindre enn 25 m til hus eller hytte?

Svært dårlig tiltak Svært godt tiltak

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

i Forbud mot bading/soling på privat strand når det er mindre enn 25 m til hus eller hytte?

Svært dårlig tiltak Svært godt tiltak

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

j Flere private områder bør reguleres til friområder for allmennheten?

Svært dårlig tiltak Svært godt tiltak

1 2 3 4 5

☐ ☐ ☐ ☐ ☐

k Har du forslag til andre tiltak, eller kommentarer til tiltakene over?

42 Her er noen påstander om Saltholmen. Er du enig eller uenig i det som sies her? (Viktig at du svarer på **alle** spørsmål. Sett ett kryss for hver påstand)

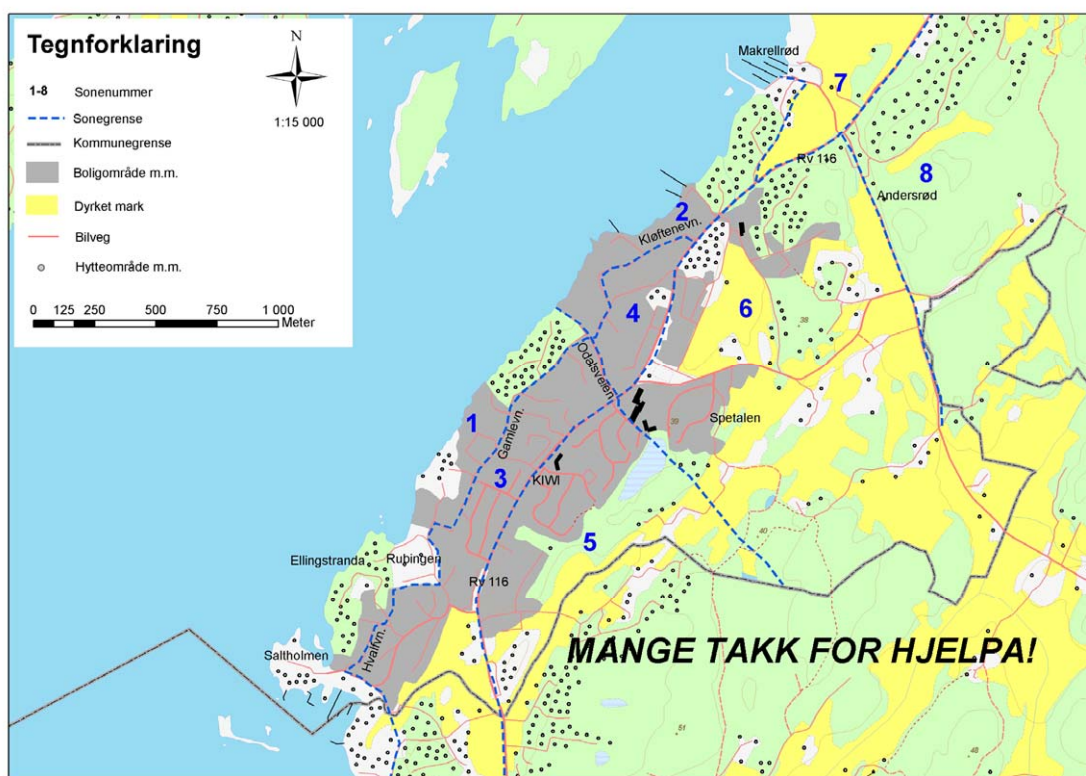
	Helt uenig		Nøytral		Helt enig
	1	2	3	4	5
På godværsdager er det ubehagelig mye folk på Saltholmen					
Sjøbuene gir et vakkert kulturmiljø					
Jeg er på Saltholmen fordi det er så få andre tilgjengelige badeplasser i området					
Det er ubehagelig å være nær sjøbuene når det er folk i buene					
Jeg er på Saltholmen fordi det er så barnevennlig					
Det er hyggelig at sjøbuene er i bruk når jeg er her					
Det er få andre steder som kan måle seg med Saltholmen					
Sjøbuene på Saltholmen burde vært revet					
Når beboerne i sjøbuene sitter ute så holder jeg alltid god avstand					
Det kan aldri bli for mye folk på Saltholmen					
De som eier / bruker sjøbuene må bare godta at det blir lite av privatlivets fred					
Det er fint at det skal bygges flere sjøbuer på Saltholmen					

43 De siste tiårene har det vært mye diskusjon om miljøspørsmål. Nedenfor følger en del utsagn om dette, fordi vi er interessert i forholdet mellom synet på naturvern, allemannsretten og forvaltning av strandsona. Er du enig eller uenig i det som sies her? (Viktig at du svarer på **alle** spørsmål. Sett ett kryss på hver linje)

	Helt uenig		Nøytral		Helt enig
	1	2	3	4	5
Balansen i naturen er svært ømfintlig og lett å forstyrre					
Mennesket misbruker naturen i et omfang som er svært alvorlig					
Alt snakk om den såkalte "økologiske krisa" er betydelig overdrevet					
Dyr og planter har like stor rett til å leve på jorda som mennesker					
Balansen i naturen er stabil nok til å tåle påvirkningene fra et moderne industrisamfunn					
Hvis vi fortsetter på samme kurs som nå, vil vi snart oppleve en økologisk katastrofe					
Menneskelig klokskap vil sikre at det ikke blir ulevelig på jorda					

44 Alt i alt, hvordan opplever du konfliktnivået i strandsona i Saltnes? (ring inn ett tall)

Ingen konflikter 1 2 3 4 5 6 7 Store konflikter

Norsk institutt for naturforskning (NINA) er et nasjonalt og internasjonalt kompetansesenter innen naturforskning. Vår kompetanse utøves gjennom forskning, utredningsarbeid, overvåking og konsekvensutredninger.

NINAs primære aktivitet er å drive anvendt forskning. Stikkord for forskningen er kvalitet og relevans, samarbeid med andre institusjoner, tverrfaglighet og økosystemtilnærming. Offentlig forvaltning, næringsliv og industri samt Norges forskningsråd og EU er blant NINAs oppdragsgivere og finansieringskilder.

Virksomheten er hovedsakelig rettet mot forskning på natur og samfunn, og NINA leverer et bredt spekter av tjenester gjennom forskningsprosjekter, miljøovervåking, utredninger og rådgiving.

ISSN:1504-3312
ISBN: 978-82-426-2346-1

Norsk institutt for naturforskning

NINA Hovedkontor

Postadresse: Postboks 5685 Sluppen, NO-7485 Trondheim

Besøks/leveringsadresse: Tungasletta 2, NO-7047 Trondheim

Telefon: 73 80 14 00, Telefaks: 73 80 14 01

E-post: firmapost@nina.no

Organisasjonsnummer 9500 37 687

<http://www.nina.no>

Samarbeid og kunnskap for framtidens miljøløsninger